

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 7.

15. julija 1859.

VIII. tečaj.

Pridiga za 7. nedeljo po binkoštih.

(Od sedajne nevere; gov. A. P.)

„Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi! Mat. 7, 15.

V v o d.

Časi dandanešnji se zmirej bolj hujšajo, nekdam se je veliko ložeje živelo na svetu, dobrih časov ni več. Tako se potužejo zdaj stari ljudje, ta žalostna pesem se poje po celem svetu. Kar je pa še bolj žalostno naše dni, je to, da jih je veliko, kateri ne vedó, od kod to pride. Modrijani in prosti ljudje si glave ubijajo kako pomagati, pa le malokdo pravo zadene. Kupčija, kmetijstvo, nove najdbe, železne ceste, združbe, in kdo ve kaj še, ljudem po glavi blodi, da bi srečo našli in stare dobre čase privabili, pa le ne gre; dnarja se veliko izdá, dobička pa vendar ni, ljudje se hudo vpirajo in trudijo, pa vse zastonj.

Nekdam ljudje vsega tega niso ravno toliko počeli, pa se jim je vendar boljše godilo. Ali veste, ljubi moji, zakaj to? V starih bukvah je zapisano: Moli in delaj. Ravno zato, ker so ljudje ta kratki nauk preveč pozabili in zapustili, in dandanašnji le pravijo: Delaj, delaj, moliti ni časa, zato so pravo pot do sreče zgrešili in zgubili. Ljudje so se jeli le na svojo moč, učenost in umetavnost zanašati, Boga pa so pozabili in sveto vero zapuščajo; zato tudi Bog nas zapušča in nam hude čase pošilja, za katerimi, ako se ljudje ne poboljšajo, bojo še hujši sledili. Zatoraj vam danes nekoliko „od današnje nevere“ govoriti hočem, in vam potem povedati, „koga in kako se vam je zavoljo tega varovati treba.“ Bog daj,

da bi se vendar vaših src prijelo, in več zdalo, kakor sploh toliko pridig in nauk!

Razlaga.

Kdor hoče, da ga bo vera zveličala, jo mora ne samo v sercu imeti, ampak tudi v djanju in zaderžanju kazati. Kako radi in veseli, kristjani! če v resnici vero imate, bi na tisti kraj imeli hoditi, kjer je ljubi Jezus med vami, kjer njegove nauke poslušate, kjer blagodar in dobrote od njega prejemate, namreč v cerkev! Kako slabo vero pa kazete, če se vam vse drugo imenitniše in potrebniše zdi, kakor moliti, hišo božjo obiskovati in v nji nauke Jezusove poslušati! O kako slabo vero imate, katerim kaka posvetna družina, kaka veselica, kaka pojedina, ali kaka prazna igra nikoli predolga ni, v cerkvi pa vsako minuto štejete! O pač slabo vero imajo, kateri se noč in dan trudijo in za posvetno srečo delajo, se za kak majhen časen dobiček podajajo v nevarnost, zgubiti zdravje in življenje; za dušo kaj storiti, kaj več moliti, kaj svetega se pogovarjati in premišljevati, ali za svete zakramente se vredno pripravljati pa nimajo nikoli pravega časa, no-bene skerbi! — Kakšno vero, vprašam, imajo, kateri ne zavolj božje službe, ampak iz navade, ali zavolj ljudi le prisiljeni, ali zavolj tovaršije, ali pa še iz drugih clo napčnih in pregrešnih namenov semkje hodijo, med pridigo in naukom le svojo lenobo pasejo, ali pa se še stran potegnejo in okoli cerkve potikajo? Taki službo božjo, Kristusov nauk in torej sveto vero zaničujejo in za nepotrebno imajo, in se s tem v svoji prevzetnosti zoper Boga samega vzdigujejo. Taki ne verujejo in ne spoznajo za resnico, kar je Kristus govoril: „Kdor je iz Boga, božjo besedo posluša; zatoraj jo vi ne poslušate, ker niste iz Boga“ — ne spoznajo za resnico, kar je Kristus svojim apostelnom in njih nastopnikom rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša.“

Premislimo zdaj in prevdarimo nekatere izgovore, s kterimi hudobni kristjani svojo nevero in zaničevanje božje besede zagovarjajo.

„Naj pridigujejo duhovni in učé, saj si s tem svoj kruh služijo“, pravijo nekteri. Na to vam rečem: Ko bi duhovni

v svojem stanu le svoj kruh si služiti iskali, bi bilo za pridige, spoved, učenje in za duhovne opravila sploh pač malo se truditi treba. Ko bi si duhovni pastir v tem še tako malo prizadjal, ko bi tudi vse po verhu in tje v en dan opravljal, da bi le na videz in pred ljudmi vse storil, bo svoj kruh in živež imel in posvetnim ljudem še toliko bolj všeč; toda gorje duhovnu, kateri bi v svojem stanu le živeža in časnih reči iskal — najemnik in nevreden duhoven bi bil! Vse prave duhovne pastirje pa veliko več povišanje božje časti in skerb za svoje in drugih zveličanje priganja, zvesto opravljati svoje dolžnosti. Torej je prazen in lažnjiv ta izgovor, s katerim hudobni ljudje sami po sebi tudi duhovne slabo sodijo, jim napčne posvetne namene polikajo, s tem le svojo hudobijo zagovarjati hočejo in le svojo nevero kažejo. — Drugi hudobni, neverni kristjani pa drug izgovor imajo, s katerim se v svoji ošabnosti nad duhovnimi in nad božjo besedo grozé in pravijo: „Čemu me bo učil in pregovarjal, saj bo vsak za se odgovor dajal.“ Tudi ta izgovor je prazen. Ne da bi se ljudem prikupovali, ampak da resnico oznanujemo, učimo, svarimo in opominjamo, kjer in kader je treba, zato, kristjani! smo tukaj. In če ravno bo vsakteri za se odgovor dajal, bodo vendar tisti, ki so drugim za vodnike in vižarje postavljeni, tudi za svoje podložne in njim izročene odgovor dajali. Ravno zato je pa tudi, keršanske učenike poslušati in ubogati, dolžnost od Boga vam naložena. — Spet drug neumen izgovor, ki ga taki nevarni ljudje, zaničevavci božje besede imajo, pa je ta: „Naj duhovni pravijo in govoré, kar hočejo; saj tako govoriti morajo.“ Ja, tako govoriti moramo, pa ne od nikogar prisiljeni, ampak le zato, ker je resnica. Kdo, vas vprašam, pa je koga primorati v stanu, ta in ta dan ravno to in to pridigovati, ko bi ne spoznal, da je to po posebnih potrebah svojih poslušavcov in okoljšinah sedajnega časa nar potrebnije? Kdor torej meni, da mu božje besede poslušati, in kar se uči, ubogati ni treba, ne toliko nas, ampak nauke sv. vere, in Kristusa samega, ki jih je učil in učiti in spolnovati zapovedal, zaničuje; ker le vam to govorimo in oznanujemo, kar je Kristus učil, kar nas sv. pismo in od sv. Duha razsvetljena in vižana nezmotljiva katoljška cerkev uči, kar ste poslušati in verovati in se potem

ravnati dolžni, ker so to od Boga razodete resnice, po katerih bo v večem ogenj obsojen, kdor jih poslušati in spolnovati noče. „Kdor ne veruje, je že sojen“, pravi sv. evangelje.

Pa tudi med kristjani, ki božjo besedo scer poslušajo, jih je dosti, kateri z izgovori, ki jih delajo, na znanje dajo, da jim zlo zlo vere manjka. „Dobro bi bilo, marsikdo pravi, ko bi tako storiti in živeti mogel, kakor pridigovati in učiti slišim.“ Kdor se tako izgovarja, ima neverno serce. Zakaj, kdor spremisli, da nam neskončno modri Bog ni v stanu v dolžnost nakladati, česar bi nam spolnovati mogoče ne bilo; in kdor terdno veruje, da neskončno dobrotljivi in usmiljeni Bog vsakemu človeku, kateri si po njegovih zapovedih živeti sam prizadeva, k temu potrebne gnade deli, tudi takih izgovorov delati ni v stanu. Kar so z božjo pomočjo svetniki zamogli, zamoremo tudi mi, ako le v resnici hočemo. Božje zapovedi in vse druge od Kristusa zapovedane dolžnosti in čednosti niso naši prosti volji prepuščene, naj jih človek spolnuje ali ne, ampak so nam zapovedane, tako, da ni le dobro, ampak da jih spolnovati mōra, kdor zveličan biti hoče. — „Saj jih je veliko, ki nič boljši niso; bomo mar vsi pogubljeni? Pa menda ne bo ravno vse tako natanko, kakor pravijo“ — s tem se spet drugi neverni ali maloverni ljudje izgovarjajo. Kdor tako misli in govori, s tem svojo nevero kaže. Ko bi duhovni drugače in ojestrejšje govorili, kakor je res, bi Kristusov nauk kazili, in bi ne bili, za kar smo od katoliške cerkve postavljeni, oznanovavci in spričevavci resnice.

Kdor torej duhovnim učenikom ne verjame, ni veren kristjan. Ravno tako se tudi silno motijo, kateri se s tem tolažijo, da jih je tudi drugih veliko, ki ravno tako hudobno živé, in da jih vendar Bog mende toliko pogubil ne bo. Toda ravno tisti neskončno sveti in pravični Bog, ki je nekđaj bil, je še zmirom, je nespremenljiv, kakor nekđaj, tudi zdaj greh vekomaj sovraži in kaznuje. Bog od svoje pravice, s katero nespokorne grešnike tepe, ko bi se tudi vsi ljudje pogubiti imeli, odstopil ne bo. Jezus Kristus je sam terdovratnim Judom rekel: „Če ne bote pokore storili, bote vsi pogubljeni.“ — Kdor pa ve, če je vse tako, kakor učé in pravijo?“ se spet kdo drug izgovarja. Neverni človek! ali ni Jezus, Sin božji

iz nebes na zemljo prišel, nas večne od Boga razodete resnice učiti? ali ni svojega nauka katoljski cerkvi izročil, ktero po svoji obljubi sam viža in z močjo sv. Duha vse zmote in krive vere obvaruje? Če je kdo v svoji neveri že tako deleč zašel, da vsega, kar Bog po svojih namestnikih uči, ne verjame in ne porajta nič več, se mi ubogi slepi revež iz serca smili, in ga le na besede, ki nam jih Jezus v evangelju od bogatina in ubogega Lacara pove, še opomnim. Ko bogatin v peklenškem breznu prej zaničevanega, ubogega Lacara zdaj v nebeškem veselju zagleda, zakliče in prosi: „Oče Abraham! usmili se mene, in pošlji Lacara, da pomoči svoj perst v vodo in ohladi moj jezik, ker grozovitno terpim v tem plamenu.“ Pa tudi ta nar manjša sladkost se mu odreče, toraj mu pravi na dalje: „Prosim te tedaj, oče! da ga pošlješ v hišo mojega očeta; pet bratov namreč imam, naj jim spriča, da tudi oni v ta kraj terpljenja ne pridejo.“ Abraham mu reče: „Mojzesa imajo in preroke, nje naj poslušajo.“ On pa je rekel: „Nikar, oče Abraham! ampak če kdo iz med mertvih k njim pojde, se bodo spokorili.“ Rekel mu je pa: „Ako Mojzesa in prerokov ne poslušajo, tudi verovali ne bodo, če ravno od mertvih kdo ustane.“ Tako Kristus v sv. evangelju govori. Zapomnite si to dobro vsi, kateri neumne, prazne izgovore, nepotrebne dvombe, neverno serce imate, in kar sem povedal, na se obrnite.

Najdejo se še drugi izgovori, s kterimi nekteri ljudje sami svojo nevero razodevajo; pa vsi ti izgovori, kar jih imajo, so tako neumni, da vsak clovek, če le iskro pravega uma in pameti ima, njih neumnost lahko sprevidi, in jih poslušal ne bo. Nektere teh izgovorov pa sem vam povedal in jih zavernil zato, da iz tega spoznate, kako je vse prazno, s čemur marsikteri neverni ljudje zoper vero sebe in druge motijo in s tem svojo hudobno vest utolažiti iščejo, da takim krivim prerokom verjeli, se ž njimi pečali, in se jim prestlepiti dali ne bote.

Še več, kakor takih, kateri svojo nevero ali slabo vero z besedo naznanujejo, je pa takih, kateri s svojim zadržanjem in življenjem spričujejo, da jim vere manjka. Kdor vero ima v tukaj v sveti skrivnosti pričujočega Boga, kako

je v stanu, med sv. mašo, in sploh med božjo službo tako nespodobno zadržati se, in tacas svoje smehe in pogovore imeti, kakor jih veliko posebno doli zadej in pred cerkvijo ravna? Kakšno vero imajo, kateri se tukaj v lopi sbajajo, tukaj vselej svoj smeh in šunder imajo, se clo pehajo in bijejo tukaj, ali pa okoli cerkve poganjajo? Kje je vera pri tistih, kateri še pri povzdigovanju in pri sv. obhajilu ne klečijo, kakor kristjanom gre? Kje je vera pri tistih, kateri še žegna ne čakajo, kateri, kakor bi jih kdo podil, pred Bogom beže, ali kader bi Bogu očitno čast skazati imeli, jih še na dan biti noče, kateri tistega spoznati in mu dolžne časti skazati nočejo, ki ga trume angelov v vsi ponižnosti časté in molijo? „Kdor bo mene pred ljudmi zatajil, pravi naš zveličar, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, kateri je v nebesih.“ Če veruješ, kristjan! v neskončno svetega in pravičnega Boga, kateri nespokorne grešnike z večnim ognjem tepe, kako si v stanu tedne, mesce in leta brez poboljšanja, brez spreobrnjenja v svojih grešnih navadah in hudobijah živeti, ker veš, da prederznega, terdovratnega grešnika Bog s svojo gnado zapusti, da na zadnje grešnik nesrečen konec stori? Če veruješ, kristjan! in za terdno resnico imaš vse, kar katolijska cerkev uči, kako pa, da vse opominovanje in svarjenje pridigarjev, učencov in spovednikov tako vnemar puščaš, da, kar slišiš, nič ne ubogaš in nič ne storiš, da zmiram le po svojih mislih, po željah svoje nature in po svojih spačenih navadah ravnaš? Kdo v resnici vero ima, tudi po njenih naukih živi. „Ne poslušavci, ampak spolnovavci božje besede bodo opravičeni in zveličani“, pravi sv. pismo.

Ljubi kristjani! peklenški satan povsod svoje najemnike in pomagavce ima, kateri ljudi odvrčajo in v pogubljenje pripravljajo. Bog hotel, da bi tudi med vami takih ne bilo, kateri se zoper vero vzdigujejo, spoved in druge božje reči v smeh in norčijo imajo, molitve, posta, pridig in keršanskih naukov, vsega, kar vera uči, nič ne porajtajo, nič za greh nimajo in prav za prav v djanju nič več ne verujejo. Zato ker so hudobni, in vidijo, da jih na unem svetu nič dobrega ne čaka, zatoraj želé, da bi to, kar vera uči, res ne bilo, kar pa clovek želi, tudi radi verjame. Take Bog zapusti, da na duši

čisto oslepé in popolnoma ob vero pridejo; in ko enkrat sami vere nimajo, tudi druge zapeljujejo, da bi jih ob vero, zdravo pamet in zveličanje pripravili. To so tisti krivi preroki, katerih se varovati vas Jezus v današnjem sv. evangelju opominja, kateri se dobro delajo, da ložeje človeka zapeljejo; na jeziku méd, v sercu pa strup imajo; srečo obetajo, pa v nesrečo zapletajo.

S k l e p.

Zatoraj, kristjani! vas danes spet opominjam, da ne poslušajte in ne posnemajte hudobnih, nevernih ljudi, šuntarjev in zmotnjavcov, kakor se jih tudi med vami ne manjka, ker brez vere je sreče nikdar ni bilo in je ne bo. To nam pamet in sv. pismo in sto in sto izgledov spričuje. Poslušajte in spolnajte pa zvesto nauke, ki vam jih namestniki božji in služabniki katoliške cerkve oznanujejo; učite pa tudi svoje otroke jim spoštovanje in pokoršino skazovati, in bodite jim sami v izgled; pa tudi molite za nje, da bi za svoj sveti poklic vseskoz vneti in neutrudeni bili. To storiti je vaša dolžnost, če zvesti otroci matere katoliške cerkve, ki jo sv. Duh viža in vlada, biti in ostati hočete, če vam je časno in večno srečo doseči resnica. To vam Bog sam zapoveduje, kakor sv. apostelj Payl uči, rekoč: „Bodite pokorni svojim predpostavljenim, ki za vas skerb imajo, in bojo od vaših duš odgovor dajali: da z veseljem to storé in ne z žalostjo, ker to bi za vas ne bilo dobro! Amen.

Pridiga za 8. nedeljo po binkoštih.

(Dobre dela — prijatli za nebesa; gov. M. H.)

„Delajte si prijatlov s krivičnim mamonom, da vas, kader obnemagate, vzamejo v večne prebivališča. Luk. 16, 9.

V v o d.

Bogat gospod je hišnika nad svoje premoženje postavil. Ta je bil založen, da premoženje svojega gospoda zapravlja. Gospod ga poklice in mu pravi: Kaj slišim od tebe? Daj odgo-

vor od svojega hiševanja, zakaj posihmal ne boš mogel več gospodariti. Hišnik pa sam pri sebi pravi: Kaj hočem početi, ko mi moj Gospod odvzame hiševanje? Kopati ne znam, ubogajime prositi se sramujem. Že vem, kaj storim, da me, kader mi vzamejo hiševanje, sprejemejo v svoje hiše. On pokliče dolžnike svojega Gospoda, in ukaže dolžne liste pre narediti; tako, kateri je sto čebrov olja bil dolžen, je prepisal petred; in kdor je sto štarjev pšenice bil dolžen, je prepisal osemred. Tako je mislil krivični hišnik za se skerbeti; zakaj tolažil se je, da ga bojo dolžniki v svoje hiše vzeli. In Jezus pravi: Gospod je hvalil krivičnega hišnika, da je bil modro storil. Jaz vam povem: Delajte si prijatlov s krivičnim blagom, da vas, kader z vami h kraju gre, vzemejo v večne prebivališča.

Kristjani! kako je to zastopiti? Gospod ni zavoljo golju fije hvalil hišnika, ampak zavoljo modrosti, po kateri je prijatlov v potrebi si vedel napraviti. Tako bi imeli tudi mi s premoženjem, ki ga nam je Bog — nebeški gospodar, dal, prijatlov za večnost nabirati: „Kako si zamoremo s svojim posvetnim blagom prijatlov za nebesa pripravljati“, vam kažem v današnji pridigi; poslušajte!

Razlaga.

Stara pravlica pove: V neki deželi so vsako leto drugega kralja imeli. Poslednji dan vsakega leta so se toven podali na brod bližnega morja, in vsakokrat so našli nagega človeka, ki so ga valovi velikega morja na brod vergli. Tega so sprejeli, ga po kraljevo oblekli, mu krono na glavo postavili in za svojega kralja imeli. Kadar pa je leto h kraju šlo, so tisti deželani spet prišli, svojemu kralju žlahtno kraljevsko oblačilo slekli, ga k morju peljali, in ga nagega, kakor je prišel, v ladjico djali, ki ga je na pust otok veslala, kjer je moral gladu poginiti. Več jih je že blo, ki so v kraljevi visokosti in obilnosti le čas enega samega leta živeli, potem pa tako v revo in glad bili pahnjeni. Enkrat zanese pa vihar na brod te čudovitne deže človeka, ki je bil umnejši ko uni. Kakor unim pridejo vsi deželani tudi njemu naproti, ga z velikim veseljem za svojega kralja povzdignejo, mu zvesto služijo in z vsem stre-

žejo, česar koli njegovo serce poželi. To se mu čudno zdi; on ne ve, ali se mu senja, ali je gotova resnica. Kmalo pokliče svojega prvega služavnika in mu vkaže, naj mu pove, kako da je vse to tako prišlo, in ali bo vselej tako ostalo. Modri gospod svetovavec pove: Pri nas je navada, da se vsako leto plujec, ki ga vihar na brod naše dežele zanese, za kralja izvoli, kader pa leto preteče, ga slečemo, v slabo ladjico denemo, in ga na pust otok prepeljemo. Tam mora glada umreti, če se prej ne previdi. Vsi dozdajni kralji so lepi čas svojega kraljevanja in veselovanja zatratili, in kader je leto minulo, so na pustem otoku v revi in gladu konec jemali. Tako je govoril modri starec; kralj si njegove besede k sercu vzeme. Iz celega kraljestva pošilja ljudi, da pusti otok obdelujejo, mesta in vasi sozidajo, v kratkem je pusti kraj lepo obdelana, rodovitna dežela. Pride konec leta; prebivavci ga popadejo, slečejo, v ladjo položijo in v namenjeni kraj prepeljejo. Pa veselo mu prebivavci iz pripravljenega kraja naproti pritekó, ga častljivo v srečno kraljestvo peljejo, kterega mu nihče več vzeti mogel ni. —

Moji ljubi! nagi plujec, za kralja postavljeni, si ti človek. Gol si prišel, in gol pojdeš iz tega sveta. Tvoji podložni, ki tebi le kratek čas služijo, so časne reči, je časno premoženje, kterega v svojej oblasti imaš. Kakor eno leto bode tvoje življenje skoraj pri kraju; slekli te bojo, v vozko ladjico iz štirih dil djali in na uni svet zanesli. Blagor tebi, ako prijatlov popred pošiljaš, da ti tamkaj večno kraljestvo pripravljajo, kakor nam Jezus svetuje: Delajte si prijatlov s krivičnim blagom, da vas enkrat v večne prebivališča vzemejo.

Kteri so pa ti prijatli, ki bi jih imeli v večnost popred pošiljati? Ti prijatli so dobre dela, ki jih s svojim časnim blagom nabiramo, so dela milosti, ki bi jih imeli vsak po svojem zamoženju doprinašati. Glej, ljubi moj kristjan! Bog je ti zamoženja dal; ti imaš več, kakor potrebuješ, obračaj svojo obilnost v dobre dela, le te pojdejo s teboj. Ženo, otroke, hiše, travnike, njive boš tukaj zapustil, dobre dela pojdejo pa s teboj. In kader tvoje mertvo truplo v ladjici iz štirih dilj, ki jej mertvaška trugla pravimo, na britof ponesó, tvoja duša pa v tisto neznano večno deželo pride, se boš

neskončno razveselil prijatlov, ki te bojo častljivo sprejeli; angelci varhi lačnih, ki si jih nasitil, žejnih, ki si jih napojil, nagih, ki si jim oblačila poskerbel, bolnih, ki si jim postregel, popolnikov, ki si jih prenocil, hišnih siromakov, ki si jim na tihem pomagal, patroni svetih cerkev, ki si jih olepšal, verne duše, ki si jih z molitvijo in s presveto neskončno daritvo podpiral, vsi ti prijatli te bojo častljivo sprejeli, in pred sodnikom za te marnovali in prosili. In take predprošnje bojo težko potegnile na vagi sodnikovi in tebi ne bode žal za noben krajcar, ki si ga za bližnjega in k časti božji izdajal. Pa slišim, kako dobro dušo zdihovati, oh da sem tako borna, tako boren in si ne morem svetih nebes kupiti. Kaj hočem deliti, ki sama nič nimam! Potolaži se, ljuba duša! Sv. Gregor pravi: „Nebeško kraljestvo velja toliko, kolikor kdo ima.“ Čahej ga je prikupil si s polovico svojega blaga, borna udova z dvema belicema, drugi pa s požirkom merzle vode. Ti ne zamoreš veliko dati, pa ti znaš beracu, ki nima kaj, kamor bi svojo glavo položil, v svojej borni jispi mal kotichek za postelj podati. Glej bogati ga ne prenoči, zakaj ostuden je in stergan; ti ga pa prijazno prevzemeš, in Jezus ti bo povernul. Ti si sam ubog, in ne moreš denarja deliti; pa ti znaš od svoje borne jedi si kaj pritergati in tistemu podati, ki je borneyši kakor si ti. To ni veliko, pa žlahtno je. Ti nisi bogat, in nimaš sam svoje hiše; pa ti zamoreš pri bolniku, ki je zapuščen, bdeti, njemu postreči, ga prelagati, in mu žlahtno ljubezen skazati. Noben ni tako boren, da bi ne mogel svojemu bližnemu s čem pomagati.

Vsakdo si toraj more obilno prijatlov nabrati za sv. nebesa: Vsako dobro delo je tak dober prijatelj! — Pa vendar, ljubi kristjani! ne goljfujmo se! vse dobre dela pa vendar niso Bogu všeč, niso pravi in zvesti prijatli za sv. nebesa. Kdor dela še tako imenitnih in še tako obilno dobrih del, zraven pa nosi kak smerten greh na svojej vesti, živi v stanu božje jeze, oh! temu so dobre dela zgubljene, niso mu prijatli za nebesa, in ne bojo mu nosile nobenega plačila tam v večnosti. Zatoraj pravi sv. Avguštin: „Kaj je nar bogatejši človek, ako gnade in dopadanja božjega nima? kaj pa ni nar revnejši, ako ima gnado in prijaznost do svojega Boga? Oh, nar več bogastvo

brez gnade je siromaštvo, in nar večja revščina v gnadi je obilščina.“ Oh le nobenega smertnega greha, oh le gnado božjo, da nam bojo vse dobre dela zvesti prijatli za svete nebesa. —

Pa še nekaj moram opomniti pri dobrih delih. Da bo delo, ki ga kristjan stori, dobro in zaslužno, ga mora storiti iz dobrega namena, zato, ker Bog zapoveduje, ker je božja volja tako. Farizeji so delali obilno dobrih del, so pogostoma molili, se ojestro postili, in ubogaime dajali, pa vse to zavoljo ljudi, zavoljo posvetne časti in hvale, ne pa iz ljubezni do Boga; zatoraj tudi Jezus pravi: „Prejeli so svoje plačilo pri ljudeh.“ Zatoraj sv. Tomaž Akvinčan uči: „Vsako sveto opravilo, v gnadi božji storjeno, zasluži večno življenje, nar manjše delo storjeno z dobrim namenom zadobi plačilo v nebesih in lepša krono življenja.“ Zdihujmo večkrat, ja pri vsakem delu: „Vse k božjej časti, vse, kar Bog hoče, in ker Bog hoče“, in vse naše dela so Bogu dopadljive, nam pa močni in zvesti prijatli za neskončno večnost.

S k l e p.

„Delajmo si prijatlov s posvetnim blagom“, to nas Jezus opominja. Poslušajmo ta njegov nauk; obračajmo svoje posvetno blago modro za se in svoje potrebe, za svoje ljudi in svoje opravila; pa ne zabimo si nabirati dobrih del, ki so naši zvesti prijatli, ko se ločimo iz tega sveta. Dajajmo toraj radi in veseli po svojeji zmožnosti za božjo čast, dajajmo ubogaime; pa delajmo te dobre dela s čistim sercom in iz dobrega namena! Potem bojo te dela naši poslednji in nar boljši prijatli; ostali bojo pri nas, kedar pojdemo iz tega sveta, in bojo nam pomagali priti v svete nebesa! Amen.

Pridiga za 9. nedeljo po binkoštih.

(Pobožne solze; gov. A. N.)

„Ko se je Jezus približal Jeruzalemu, in je mesto ugledal, se je zjokal nad njim.“
Luk. 19, 41.

V v o d.

Glejte! glejte, ljube duše keršanske! Silno ganljivo prigodbo vam današnje sv. evangelje kaže.

Jezus, včlovečeni božji sin, Jezus, naš božji odrešenik se zadnokrat na pot poda v mesto Jeruzalem. Spremljajo ga učenci, spremljajo ga trume dobrih, vernih ljudi. Vsi mu enoglasno pojó veselo slavo; sedé na pohlevni oslici Jezus, božji kralj miru, jezdari v poglavitno mesto izvoljenega božjega ljudstva. Eni razgrinjajo svoje oblačila po poti, drugi veje sekajo iz dreves, in njih stiljajo na pot. Razun nekih nevošljivih farizejev, ki bi bili radi ta častiti sprevod ustavili, (Luk. 19, 39.) vpijejo vsi spremljevalci: „Hvaljen bodi, ki pride v imenu Gospodovem.“ Že bliža se Jezus Jeruzalemu, že ugleda krasno mesto in veličastni tempelj. In kder je tolika množica okolj njega radoserčno vesela; kder se mu od vseh strani čast in hvala glasi, kaj Jezus stori? Se joka! —

Oj preljubi zveličar naš! povej nam, povej! Kaj tebe, pred katerim se clo angeli tresejo, tebe, pred katerim se morajo priklanjati vse kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo, kaj tebe do solz, tako britkih solz posili? Mar te tare žalost, ker gledaš v duhu, kako strašno terpljenje, kaka grozna smert te zdaj čaka v tem nehvaležnem mestu? Ne, ne, gotovo ne. Saj poželiš, z neizrekljivim poželjenjem poželiš, terpeti za nas, umreti za nas, in po tem takem odrešiti, zveličati nas.

Clo kaj drugega te v žalost potopi. Sv. evangelje nam pove, zakaj da si žalosten, zakaj da se britko jokaš? Nad Jeruzalemom, nad Jeruzalemčani si se zjokal, nad oterpnjenjem njih serc, nad njihovo terdnovratnostjo, po kateri se njih toliko pogubiti mora, — so te polile solze. Zato, ko slepi, nespokorni Jeruzalemčani ne gleštajo nobene pobožne solzice ne, za to tebe polijejo solze, in obilo se uderó tvojim presvetim

očem. Oj ne jokaj ne! naš božji Gospod! podeli nam rajši dar pobožnih solz. — —

Res, res, kerš. prijatli! pobožnih solz ne smemo braniti se; pobožnih solz ne smemo zanemarjati že zato ne, ko mi-glajo clo v očeh tistega, ki je luč sveta. Pobožne solze vam danes v presv. imenu Jezusa priporočim, in svoj poduk v naslednja dva dela razdelim:

1. Pobožne solze veliko premorejo pri Bogu.
2. Pri katerih priložnostih se nam naj utrinjajo.

O Jezus! po zasluženju svojih presvetih solz blagoslovi mojo prizadevo.

R a z l a g a.

1. Niso ne pobožne vseh ljudi solze. Marsikterih solze so prazne, neokusna mlačna voda, mnogoterih pa clo farizejske, smerdljiva, strupena luža. Kakor sploh pri vsem našem zunajnem vedenju, tako zlasti pri naših solzah nar več tehtuje naše serce in njegov namen. Ako iz praznega, neprimerjenega uzroka jokaš se, so prazne tvoje solze in pri Bogu nezaslužljive. Ako iz hudobnega namena in po hinavsko solze točiš, bojo tvoje farizejske solze nadražile sveto jezo božjo zoper tebe.

Pobožne pa so tvoje solze, ako se jokaš iz pravičnega uzroka in sv. namena, ako se zaletijo iz tvojega pobožnega serca v tvoje pobožno oko, in po modri meri tekó.

Pobožne solze veliko premorejo pri Bogu.

Da je to res, ljubi kristjani! a) nam priča že naše človeško serce.

Bog, naš neskončno ljubeznjivi Stvarnik, je naše serce že tako ravnal, da clo pri nas veliko premorejo pobožne solze, akoravno smo scer hudobni. Dostikrat sklenemo, ustaviti se pobožnim solzam bližnega, ali komaj ko zagledamo, kako ena drugo pobija, smo zmagani, se omehča tudi naše terdo serce, in prej ko ne bomo jeli pobožnim solzam bližnega svojih solz prilivati. Povej nam, ti blaga, pa nesrečna žena, ki imaš terdoserčnega, hudobnega moža, je li taka s pobožnimi solzami? Res, velikokrat si že pohlevno, ljubeznjivo prosila ga: Preljubi mož, ne tako! spreoberni se k Gospodu svojemu

Bogu! Ali nisi ničesar opravila. Klel te je, zmerjal, da je groza slišati; še pretepal te je menda. Zdaj pa za zažene pravična žalost, ljubeznjiva skerb za dušo tvojega grešnega moža obile solze iz tvojih oči po tvojih bledih licih. Ne pregovoriš, le jokaš se. Tvoj sirovi mož te zagleda. In gotovo, če ga ravno nič drugega ganilo ni, tvoje mile solze bojo omehčale njegovo kamenito serce. —

Povej nam ti, nesrečni kerš. brat, ki si se zlo zameril svojemu prijatlu, da se je preobrnil v tvojega serditega sovražnika, ali kaj premorejo pri njem tvoje pobožne solze? Prej si mu očital, ga še huje razdražil; si ga prosil, mu še več nadelžen postal. Zdaj pa tvoje zgrevano serce te je posililo k joku. On to zagleda, in precej ti odpusti in prejšno prijaznost ponovi pa uterdi. Povej nam ti, zaničevani ubožček, ki prosiš za grizljejev kruhka pred pragom bogatincove hiše, ali kaj premorejo pobožne solze pri ljudeh? Res, večkrat si že prosil terdoserčnega bogatinca, prav pohlevno si ga prosil za mili dar; ali bodi Bogu potoženo! čez prag te je sunil, in se zaderl: Poberi se in! Tudi slednjokrat se ti je taka pripetila. Ali zdaj te posilijo solze pravične žalosti, solze ljubezni do lakomnika, ki ima dušo svojo na prodaj, in milo jokaje kolehaš od njegovega praga. To vidivši, se terdoserčnež precej premeni, ti proti pride, in te obilno obdari. Kakor premoči pohleven dežek zemljo, tak so premočile tvoje pobožne solze neusmiljeno serce bogatincovo.

Glej! kristjan! Že človeško serce je Bog tako obravnal, da pobožne solze veliko premorejo pri njem, mar ne bojo pri samem Bogu veliko premogle.

b) Ali naj nam božja knjiga, spisana od možev, ki so bili navdihnjeni od sv. Duha, naj nam samo sv. pismo neomajljivo dokaže, da res pobožne solze veliko premorejo pri trojedinem Bogu! Berem v sv. pismu božjo besedo: „Kdor se je v solzah, bo žel v radosti.“ „Blagor žalostnim in objokanim; zakaj oveseljeni bojo.“ Za pobožne solze Bog tedaj povračuje radost, objokane oveseljuje o pravi dobi. To se pravi: Pobožne solze veliko premorejo pri Bogu. Berem v sv. pismu dosti dogodb, ktere očividno spričajo to resnico. Iz med mnogih takšnih dogodb vam le nekatere omenim.

Nesrečna, pregnana Agara se zaide v puščavi s svojim majhnim sinčekom Izmaelom. Že več dni je hodila po puščavi. Ni vode nikjer, kruha, popotnice njej zmanjka. Izmaelček že ne more več naprej; onemaga, umira. Posadi ga mati pod drevo, gre v stran, ter izdihne: Ne morem gledati otroka umirajočega! Vsede se, in vlijejo se njej gorke solze. In glej! Agarine pobožne, pravične solze pri tej prici ganejo presv. serce božje. Bog njej pošlje angela, ki se njej prikaže, ter njo tolaži, rekoč: Nikar se ne boj, Agara! Ustani, pomagaj fanteku na noge, in ga pelji za roke. Angel zgine, in prec zagleda Agara studenec bistre vode. Prihiti, si natoči meh, napoji fanteka, ugasi si tudi svojo žejo. Obadva okrepcana gresta naprej, in srečno prideta iz puščave.

Ljubi kristjani! kaj pravite? Ali ne premorejo veliko pri Bogu pobožne solze? Odprimo bukve sv. evangelja! kakó ginljivo nam sv. evangeljske zgodbe dokazujejo to tolažbeno resnico! Edinega sina neke udove v Najmu, mladenca, njeno edino zemeljsko podporo, nesejo mertvega k pogrebu. Mati za njimi stopaje pobožno joka se. Jezus njo lé vidi, in precej njej nježno veli: „Mati, ne jokaj ne!“ Ko da bi rekel: Mati! premočno ganejo tvoje pobožne solze moje božje serce; berž, berž bom njih ustavil. In res, precej je obudil njej sina k življenju, in ga dal radostni materi. Maria Magdalena se verže s spokornim, od popolnoma grevenge razgretim sercom Jezusu k nogam. Ne zine ne; ne prosi za kaj. Le obilne solze se vlijejo njej, in močijo Jezusove presv. noge. In glej se milo na njo ozrè, njo pohvali, njo potolaži, njej vse odpusti, ter milo veli: „Tebi je veliko odpuščeno, ker si veliko ljubila.“

Oj, pobožne solze! le tecite, le obilo utrinjajte se iz naših pobožnih oči! Ve res veliko premorete pri Bogu. Kristjani! želite, naj bi vam še več takšnih dogodb iz sv. pisma pomnil? Menda ne. Saj nam te dovolj spričajo našo resnico. —

c) Obernimo se tedaj še k sv. materi katoljski cerkvi, slušajmo, kaj ona, ki jo moramo poslušati kakor samega Boga, kaj ona o vrednosti in moči pobožnih solz nas uči po ssv. učenikih. Sv. Krizostom terdi: „Po nobenem dežu ne cimi, ne raste seme tako hitro, kakor raste seme božjega strahu po

dežu (pobožnih) solz. „Ta dež serce madežno omije, dušo našo ognoji; po tem dežu skoraj izcimi in poganja seme kerš. resnice.“ In kaj lepo piše sv. Krizolog: „Skoz solze majhen otročiček vse dobi. Ako mu mati protijo, ako mu oče česa odrekó, ako ga dojnica dojiti ali pestovati noče, — otročiček se joka in zmaga. Tako tudi mi od Boga si pridobimo skoz solze.“ Jelite, bratje! prepričani ste, da pobožne solze veliko premorejo pri Bogu. Prepričani ste, da se vresnici slovenski pogovor: „Solza pobožnemu ne pade na tla, — v večnost puhti.“ Naj tedaj tekó! ali pri katerih priložnostih se nam naj utrinjajo? Tote priložnosti bom kratko omenil v 2. delu.

2. Komur sv. ljubezen keršanska v sercu tli ali clo plameni, njemu treba ni, iskati priložnosti k pobožnim solzam. Kamorkoli se oberne, kamorkoli se ozrè, koderkoli mu sv. glas v serce privrè, se mu priložnost h kaki pobožni solzici odpre. Le na nekatere takšne priložnosti bi vas rad zavernil.

a) Pervi uzrok, prva priložnost k pobožnim tvojim solzam so, preljubi kristjan, tvoji osebni grehi. Kader kje po samem delaš, pa ti ni treba prenapeto misli na delo obrniti, kader zvečer, ko nisi prevtruden, svojo vest izprašuješ, prevdari, koliko in kolikokrat si že grešil svoje žive dni. Prevadari, kaj si zaslužil skoz svojo lahkomišljenost ali clo prederzno puntarijo zoper živega trojedinega Boga. Prevadari, kak nedopovedljivo ljubeznjivo in prizanesljivo je Bog ravnal dosehmal proti tebi. Prevadari, kako neizmerno veličasten in lep je Bog že sam v sebi, verh tega pa v svojih čudnih sklepah in djanjih. Prevadari, kako nehvaležen, kako hudoben si ti bil, grešnik! proti Bogu. Če si vse to živo v dnu svojega serca prevdariš, nadjam se, da ti bo Bog podaril pobožno solzico, podaril solzico čeznatorne, popolnoma grevenge. Jokajte, jokajte sami čez sebe, nas Jezus opminja, jokajte tudi čez svoje otroke, čez tiste, pri katerih ste si toliko ptujih grehov na dušo navalili.

Grehi so v bukvah zaznamovani; ali k redi imamo gobo, s katero se v sili berž izbrisati dajo, če nismo več v stanu, se spovedati njih. Ta goba je pobožen jok. Jokaj se, in

zbrisal boš grehe svoje. (Dreksel.) Ali bratje! koj premalo pobožnih solz se nam je o priložnosti naših osebnih grehov dosihmal utrinjalo. David je objokoval svoje grehe še takrat, ko je že za gotovo vedel, da so mu odpuščeni. Sam priča (Ps. 41, 3.): „Solze so moj kruh noč in dan.“ „S solzami bom močil posteljo svojo.“ Peter, čeravno se je že davno bil spravil z Bogom, je vendar vselej gorke solze prelijal, kolikorkrat je slišal petelina peti. In mi tako poredkoma se solzimo za svojih grehov delj! Mi tako malo prosimo, tako malo si prizadevamo za dar spokornih solz! Oj pomnimo posehmal, pomnimo besedo sv. Krizostoma: „Ogenj na ognjišču pregrehe ne da se gasiti z vodo, temveč z solzami naj se gasí.“

Ko bi vsaj pred sv. spovedjo, vsaj pri sv. spovedi se nam utrinjala kaka solzica čeznatorne, popolnoma grevenge, ali vendar jela kakor nebeška rosa svetili se v našem očesu! Pač dobro bi bilo. Po takem pohlevnem dežu bi gotovo vse čednosti ložej cimile, poganjale in rastle na božjej njivi našega serca.

b) Drugi uzrok, druga priložnost k našim pobožnim solzam so grehi drugih ljudi! Oh, koliko njih je in kako groznih! Kdo je v stanu njih prešteti, kdo njih hudobijo pretehtati! „Svet ječi v hudem.“ Solnce, ki njih obsija, mesec, ki njim sveti, vse zvezde, ki njim migljajo, in božjo čast gorijo, drevesa v gojzdu, ki njim služijo, sadunosniki, ki njim sad rodijo, vse rastline na polji, vsaka cvetlica v vertu, ki njim dišavo ponuja, in se njim rada utergati dá, ali vsaj se hudo ne brani, vsaka travica na ledini, kratko vse žaluje, vse tako rekoč tožuje ljudi. Vse pričuje, da je neizbrojno veliko grehov ljudi bilo in je.

Torej, preljubi! ko bi ravno sami nedolžni bili, imate vendar dosti uzroka in priložnosti pobožne solze točiti. Vidite in veste, kako pogostoma, kako hudobno toliko ljudi Boga žali; na altarju vašega pobožnega serca gori ogenj! sv. ljubezni do Boga in bližnega; veste, da je tako malo izvoljenih; predvarite to večkrat prav živo. Če Bog da, se vam bo nena-dama utrinjala solzica sv. ljubezni. Angeli jo bodo veseli za-

jeli v zlato torilce, in Jezus, ki je sam jokal se nad grehi Jeruzalemčanov, bo vaše pobožne solze milostljivo sprejel, in za ljubezen vam povernil ljubezen. Grešniki pa sedajnega veka, zvedivši, da se tako ljubeznjivo razjokate nad njimi, ne bojo menda tako neukrotnega serca, kakor so bili nekdamni Jeruzalemčani. Bojo menda koj vaše pobožne solze njim žlahtni, dušni nagibki, po katerih sv. Duh kliče v njihove serca (Joel 2, 12.): „Spreobrnite se k meni v joku in stoku“, — žlahtni dušni nagibki, katerih zanemarili in zadušili ne bojo.

c) Tretji uzrok, tretja priložnost prelivati pobožnih solz je spreobrnjenje grešnikov. Kaj pravite, kaj? nad spreobrnjenjem grešnikov bi se razjokali? — Ali ne veli Jezus sam, da se veselijo angeli v nebesih nad grešnikom, ki se spokori in clo še več kot nad 99timi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore? Res je to, res, predragi bratje! ali vkljub temu rečem: Ako vidite ali zveste, da se je nek grešnik resnično spreobrnil, naj se vam koj utrinja pobožna solzica, nikakor ne solza žalosti, ampak solzica rajskega veselja naj se vam vdere. Tudi solze sv. veselja so pobožne solze, in veliko premorejo pri Bogu. Spreobrnjenci, zvedivši, da se veselja razjokate nad njih novim življenjem, nad njihovim prerojenjem, bojo skoz vaše pobožne solze še bolj nadušeni in neomahljivi v stanovitni pokori. Dobro bo to! Ali kaj bi li še veliko si lomil glavo, vam naznaniti priložnost k pobožnim solzam? Saj vam bijejo v oči te sv. priložnosti, postavim pri sv. občni božji službi, pri ssv. cerkvenih običajih, pri pobožnem pevanju in branju, pri pobožni molitvi in sv. premišljevanju, zlasti pri pobožnosti sv. križevega pota, pri prejemi in po prejemi ssv. zakramentov, o zavživanju neizbrojnih dušnih in telesnih dobrot, s katerimi trojedini Bog nas vse oblagodarja, nas, ki jih nismo nikakor ne vredni. —

S k l e p.

Sklenem, in sklenivši vas prosim: Bratje, preljubi bratje! Pripričani bodite, da pobožne solze veliko premorejo pri Bogu. Torej prosite Boga večkrat za dar, za mili dar pohlevnega dežja pobožnih solz, vsaj za neke kaplice te nebeške rose. Delajte pa tudi z Bogom, in nikar ne zanemarjajte lepih pri-

ložnost, o katerih se vam naj utrinjajo. Povodnje nezmernih in praznih solz nas Bog varuj, pa še bolj strupne luže farižejskih solz. S to lužo se le zaliva osat in ternje pregrehe in hudobije. Bog nam daj vsakdajnega kruha: ne le sploh za dušo in telo, temveč tudi še nekih drobtinc kruhka pobožnih solz, dokler v solzni dolini živimo, se gibljemo in smo. In kader bomo umiraje slovo jemali od lete solzne doline, naj v našem umerlem očesu oterpne zadnja solza čeznatorne, popolnoma grevenge in sv. hrepenjenja po Bogu in počitku pri njem. Ako srečno prispemo k trojedinemu Bogu v nebeški Sion, bo nam že tam izbrisal vse solze iz naših oči. Obljubil je to — spolnil bo! Amen.

Pridiga za praznik vnebovzetja Marije D.

(Slava D. Marije; gov. L. M.)

„Velike reči je nad menoj storil, On, ki je mogočen, in je sveto njegovo ime.“
Luk. 1, 49.

V v o d.

Dobri otroci so iz serca veseli, kader vidijo, da je njihova mati srečna in k veliki časti povzdignjena. Glejte! tudi mi katoliški kristjani se veselimo nad našo ljubo materjo Marijo; zakaj mi dobro vemo, kako srečna in častitljiva, s kako sveto krono obdana in visoko povzdignjena je ona tamkaj v nebesih. Posebno se pa danes naše serce prečudno veseli; danes obhajamo spomin in praznik tistega dneva, ko je bila Marija iz doline solz v nebesa vzeta in postavljena na tisti velicastni tron pri svojem Sinu Jezusu, kjer zdaj ona milo kraljuje in sladko, nebeško veselje uživa; in kjer tega veselja nikdar več zgubila ne bo. Oh, na tem svetu jej niso sijali dnevi veselja in sreče; na tem svetu je morala le kelh terpljenja, žalosti in grenkosti piti. Ali današni dan je vse drugače postalo; vse to se se je prečudno spremenilo. Današni dan je bil konec vseh nadlog, vsega terpljenja za Marijo; bil je pa tudi zacetek visoke časti, svetega veselja, nebeške slave za Marijo, našo ljubo mater. Kdo bi se tedaj tega sv. dneva, tega imenitnega praznika, ki ga danes obhajamo, iz serca ne veselil? Tudi

mati katolijska cerkev nas danes v začetku sv. maše k veselju opominja, rekoč: „Veselimo se v Gospodu, ker obhajamo praznik v čast Marije, ktere vnebovzvetja se angeli veselijo in božjemu Sinu hvalo pojejo.“ Ali da bo naše veselje popolnoma, vam hočem danes od skrivnosti tega praznika nekoliko tolažbepolnih besed govoriti. Pokazal vam bom:

1. Kako je božji Sin svojo mater Marijo v nebesih visoko povzdignil in počastil; in kako ta visoka Marijina čast tudi nam veliko pomaga, in
2. Kako je božji Sin svojo mater tudi na zemlji poveličal; in kako tudi mi njeno čast in slavo v nebesih nekoliko povišati zamoremo.

O Márija! mila mati moja! daj meni in mojim poslušavcom tebe vredno častiti in ljubiti; po smerti pa enkrat k tebi priti! K tvoji slavi želim govoriti v imenu tvojega Sina Jezusa! —

Razlaga.

1. Kader je Jezus v nebesa šel, je svojo ljubo mater Marijo še na tem svetu zapustil, da bi njegovi aposteljni in prijatli vsaj Marijo imeli za vidno tolažbo, če že njega samega več imeti ne morejo. Še nekoliko let je Marija na tem svetu živeła. Pa tudi za njo je ura dotekla, zapustiti dolino solz in terpljenja; tudi za njo pride veseli čas, da zopet pride k svojemu ljubemu Sinu v sveto nebo. Sladka je bila smert Marije device; prečudno lepo je umerla, kakor nam stare prigodbe pripovedujejo. Pokopali so aposteljni njeno sveto truplo v temni grob; žalostni se vernejo spet domu. Pa kaj, ali bo to sveto truplo, ki nikdar nobenega greha storilo ni, ki je začetnika vsega življenja, ki je Gospoda nebes in zemlje nosilo in dojilo; ali bo to sveto truplo, ki je bilo prebivališče narčistejše duše, ki je za Jezusom kedaj na tem svetu živeła; ali bo morebiti zdaj v grobu strohnelo, kakor trupla drugih pregrešnih Adamovih otrok? Ne bojte se, ljubi moji! da bi se z Marijinim svetim telesom kaj takega godilo. Ona je scer morala umreti; tudi Jezus je umerl. Pa kakor je Jezusova smert njemu k zveličanju, nam k odrešenju služila, tako je tudi Marijna smert le k njeni časti in slavi jej pomagala. Njeno

truplo je bilo v grob položeno; pa v nebesih se je ta čas nekaj čudnega zgodilo. Jezus, kralj nebes in zemlje se vzdigne iz svojega svetišča, tavžent in tavžent nebeških angelov se v svetlih verstah okoli njega krožijo; v tihi ponižnosti na njegove povelja čakajo. Nar bližej njegovega trona morajo zdaj še drug tron pripraviti, lepšega in svitlejšega, kakor ga imajo vsi angelski vojvodi, kerubimi in serafimi; veličastni tron zdaj angeli pripravijo, ki je za božjim tronom nar lepši. Tron je pripravljen, v sveti nepoterpežljivosti že angeli in zveličani duhovi čakajo, kdo se bo na ta prečudno veličastni tron vsedel. Zdaj jim pa nebeški kralj z roko migne; pokaže jim na zemlji tisti tihi grob, v katerega so aposteljni njegovo mater Marijo položili. Brezštevilna truma angelov se spusti na zemljo; kamen se je z groba odvalil; Marija vstaja iz svojega groba, zvezde se zbirajo v svitli venec okoli njene sv. glave; svitlejša kakor sonce, lepša kakor luna se je Marija iz groba zopet vzdignila; nebesa se odprejo in angeli jo na svojih perutih nesejo gor, kjer jo vse z velikim veseljem pričakuje. Zmirom višej in višej se Marija proti nebesom povzdiguje; že je blizu trona nebeškega, začudeni nad njeno lepoto jej nebeški prebivavci naproti kličejo: „Kdo je ta, ki se vzdiguje kakor izhodna danica, lepa kakor luna, čista kakor sonce, strašno mogočna, kakor na boj postavljena vojska?“

Pridi, pridi, ljubljena hči Očeta mojega, ljuba mati moja! pridi in prejmi iz roke svojega Sina krono veličastva, plačilo svojih čednost. Tako Jezus govori; nebeško, nar lepšo krono Mariji na glavo dene, in na prečudno veličasten tron jo blizu svojega sedeža posadi. Angeli in zveličani kori nebeške hvalne pesmi prepevajo in veselo svojo novo kraljico pozdravljajo. Na visokem, nebeškem tronu zdaj Marija tamkaj sedi. Tako je tedaj Jezus svojo mater v nebesih visoko povzdignil in prečudno veselje in slavo jej tamkaj pripravil. In od zdaj se v nebesih in na zemlji nobena gnada ne deli, kakor po Mariji, če ona prosi svojega božjega Sina za njo, in če ona prosi in karkoli prosi, vselej je pred Jezusom uslišana. In tako je ona tista mila kraljica, ki nam od Boga vse sprositi zna, ki tamkaj kraljuje, in njenega kraljestva nikdar več konec ne bo. Poslušajte narodi, čudi se zemlja nad veličastvom

device Marije! Povzdignite vsi kristjani k Mariji, kraljici nebes in zemlje, svoje oči! Poglejte! kako čudne reci je On storil nad Marijo, On, ki je mogočen, in ki je sveto njegovo ime! — Tako Bog tiste poveljuje, ki njega tako preserčno ljubijo, kakor ga je Marija ljubila iz serca celega! —

Veselite se, vsi kristjani! vsi se veselite, ki Marijo prav častite in jo priserčno ljubite; Marijina čast in slava, Marijina mogočnost in velicastvo tudi nam veliko pomaga. Saj je ona naša dobrotljiva, mila mati; in če mati veliko ima in toliko premore, tudi svoje otroke lahko srečne stori; ja toliko mogočna, ljubezniva mati tudi svojih otrok ne bo pozabila! Bodite vsi potolaženi, ki Marijo ljubite. Ne recite tega več: Marija, tako imenitna kraljica nebes, na nas uboge sirote ne bo več mislila. Ne govorite več tako. Če vas tudi celi svet zaničuje, in nič ne obraja; če le Bogu zvesto služite in Marijo častite. Marija vas nikdar ne bo pozabila. Ne bojte se zavolj vaše revšine! Tudi Marija je bila revna in uboga, dokler je na tem svetu živela; tako revna je bila, tako prazna posvetnega premoženja, da morebiti nobeden iz med nas tako reven ni. Ne bojte se zavoljo vaših nadlog in križev, da bi vas Marija ne obrajala. Saj je tudi ona toliko terpela na tem svetu, toliko grenkosti je njeno sveto, čisto serce okusilo, da jih nobeden clovek pod soncem toliko okusil ni. Meč prestrašnih bolecin je njeno deviško serce prebodel. Ona ve, kaj je terpljenje, kaj so težave, kaj je žalost, kaj so križi tega sveta; zatoraj tudi vas zategadelj zanicevala ne bo! Ne bojte se tudi zavolj vaših grehov! Ja res je, grešnik Marijne priprošnje in ljubezni vreden ni.

Pa prašam vas, vi grešniki! ali vam je žal, da ste s svojimi grehi ljubega Oceta razžalili? ali vam je to resnicno, iz celega serca žal? Ali ste pripravljeni v resnici pokori se k Jezusu nazaj podati in zanaprej živeti in hoditi po edinozvelicanskem potu njegovih svetih zapovedi? O takrat tudi vi grešniki ne obupajte! Če je v nebesih veselje nad grešnikom, ki se spokori; če vsi angelci nad spokorjenim grešnikom veselje imajo, ali ga ne bo tudi tista imela, ki je pribežališče grešnikov, ki je preljuba mati vseh Adamovih otrok! O ja! le k Mariji se obrnite vsi nesrečni, ki ste morebiti gnado božjo

zgubili, Mariji pokazite velike rane vaših duš, Mariji pokazite revšino in slabosti vašega serca; Mariji se priporočajte, Marijo prosite za njeno mogočno priprošnjo, in tudi vam bo pomagala; duha prave pokore in resničnega poboljšanja vam bo ona od Jezusa sprosil! Po Mariji bote spet na duši ozdravljeni; po Mariji bote spet božji postali in bote veselo upanje dobili, po Marijini materni skerbi in ljubezni tudi enkrat v nebesa priti! Glejte! tako Marijina čast in veličastvo, ki ga je od svojega božjega Sina tamkaj v nebesih prejela, tudi nam vsem pomaga; tudi nam k zveličanju služi, ki smo otroci Marijini in ona pa naša preljuba mati!

2. Povelicana je Marija v nebesih, kjer blizo svojega Sina Jezusa na veličastnem tronu sedi; pa Jezus je hotel svojo mater tudi na zemlji povelicati, tudi tukaj na zemlji naj vsi narodi to mogočno kraljico častijo; vsi Jezusovi služabniki naj tudi Marijo za mater imajo, in iz serca ljubijo. Vsi narodi naj se grejo v vertec Marijnega serca sprehajat; tam bodo našli nar zlahtniših rožic, rožic Marijinih prelepih čednost. Tiste si vsi otroci Marijini tudi v svoje serca naj zasadijo. Celi svet naj spozna, da le prava serčna ponižnost in čistost, da le popolnoma podanje v božjo voljo, da le voljno prenašanje križev in terpljenja človeka k pravi sreči, k nebeški veličastvi pripelja, kakor nad Marijo vidimo. In komaj je bila Marija v nebesa vzeta, in tako visoko povelicana, je božji duh na zemlji hotel tisto povelicati. V sercih vseh tistih, ki Jezusa ljubijo, je tudi ljubezen do Marije vnel. Kdo bi zamogel popisati, kako so vsi zvesti božji služabniki že od nekdaj si prizadevali, Marijo častiti in slaviti na zemlji, kakor jo angelei in svetniki v nebesih povelicujejo. Koliko veličastnih cerkev so zidali brumni kristjani v čast Mariji, ljubi materi! Bere se, da je nekdaj pobožni cesar Henrik več kakor tavžent cerkev v čast Mariji zidati dal. Ja, ni nobenega kraja, nobene dežele, nobenega mesta, nobene vasi, da bi se Marija ne castila; ni morebiti nobene keršanske hiše, da bi podobe Marijine ne imeli in jo, če ne drugace, vsaj z lepō molitvijo sv. roženkranca pozdravljali. Koliko praznikov je postavljenih v celem letu, o katerih se Marija časti. Koliko lepih pesem je zloženih, ki jih pobožne duše v čast Mariji prepevajo. Koliko prelepih

molitvic je spisanih, s kterimi Marijo pobožni kristjani pozdravljajo. Koliko je bilo mogočnih kraljev in cesarjev, ki so svoje kraljeve krone k nogam Marijnim položili, in jo kakor svojo pravo nebeško kraljico častili. Bere se, da je Ludovik, imenovan Sveti, francozki kralj, Marijo počastiti, vsako saboto uboge ljudi v svojo kraljevo hišo povabil, jim kosilo pripravil, jim sam postregel, jim noge umival in kuševal v čast Marije. Bere se, da je Ljudevit, imenovan Dobri, francozki kralj, podoba Marijno na zlati ketini zmirom na svojih persih nosil, da bi Marije častiti nikdar ne pozabil. Bere se, kako je pobožni cesar Henrik II. cele noči pred altarjem Marijnim prebudil in jej hvalne pesmi prepeval. Bere se, da so pobožni kralji: Eduard na Angležkem, Alfons v Portugali, Štefan na Vogerskem, Ljudevit XIII. na Francozkem, Marijo za svojo posebno patrono si izvolili, kako so sami sebe, svoje žene, svoje otroke, svoje hiše, svoje kraljestva pod varstvo Marije, nebeške kraljice postavili. Ja, do konca bi ne prišel, ko bi vam vse naštetih hotel, koliko si vsi pobožni kristjani prizadevajo, na vse viže Marijo častiti. Ja čisto se spolnujejo Marijine besede, ki jih je ob obiskovanju Elizabete govorila, rekoč: „Od zdaj me bodo vsi narodi srečno slavili“; vsi me bodo kakor mater naj Višjega častili in slavili. —

Glejte tako je tedaj Jezus svojo mater v nebesih visoko povzdignil in na svetli tron postavil; pa tudi na zemlji svojo mater poveljuje, ker se čast in hvala Marijna od sončnega izhoda do zahoda povsod oznanuje, ker v sercih vseh kristjanov ogenj svete ljubezni do Marije gori, ker se je zavolj češčenja Marijnega tudi toliko čudežev zgodilo. Ali hočemo tedaj mi zaostati in ne hvaliti in častiti Marije? Oh tega Bog ne daj! Ljubimo tudi mi našo milo mater Marijo! Naše počesčenje na zemlji bo njeno čast in slavo tudi v nebesih nekoliko povišalo. Postavimo tudi mi dva altarja v našem sercu: enega za Jezusa, drugega za Marijo. In vsak dan naj na teh altarjih lampica preserčne ljubezni do Jezusa in Marije gori. Vsak dan na teh altarjih darujmo Jezusu in Mariji dar naših molitvic, naših prošenj in dobrih del! Vsak dan si prizadevajmo, se lepo keršansko zadržati in Jezusu in Mariji nekoliko veselje storiti; Jezusu in Mariji zmirom bolj podobni prihajati; tako

bota zmirom Jezus in Marija naša nar slajša tovaršija v življenju, naša nar veča tolažba pa tudi enkrat na zadnjo uro! O Marija! prosi za nas zdaj in vsaki čas! Oh bodi naša mila mati zdaj; posebno pa nas enkrat po naši smerti pripelji v sveti raj! Amen.

Pridiga za 10. nedeljo po binkoštih. 62

(Prevzetni se ponižuje; ponižni se povišuje; gov. N.)

„Vsak, kateri se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povišan.“ Luk. 18.

V v o d.

Jezus je enkrat učil svoje poslušavce, kako moliti imajo, da bo njih molitva Bogu dopadljiva. Priporočal jim je posebno, da stanovitno molijo; zakaj stanovitno molitev Bog uslišuje. Bili so pa med njegovimi poslušavci tudi nekteri farizeji. Tisti so se za pravične imeli; zatoraj so mislili, da njim ni več treba tako stanovitno moliti. Bili so zares farizeji pred ljudmi pravični, ali pred Bogom pa ne; zakaj njih serce je bilo polno napuha in prevzetnosti, imeli so tisti greh, katerega pravični Bog nar bolj sovraži. Jezus pa, kateri v serce vidi, je spoznal njih krivo pravičnost in jih hoče poboljšati. Pripoveduje jim priliko od nekega farizeja in od colnarja, ki sta v tempel molit šla; in v tej priliki jim kaže, kako Bog molitev prevzetnega farizeja zaverže, molitvo ponižnega colnarja pa usliši, kakor nam govori danešnje sv. evangelje.

Farizeji so prevzetni, napuhnjeni in častilakomni bili in vendar so se za pravične šteli. Glejte, kristjani moji! Takih ljudi še dandanešnji ne manjka. Veliko se jih še med kristjani nahaja, kateri ravno kakor tisti farizej v priliki danešnjega sv. evangelja v cerkev pridejo s prevzetnim sercom molit; in ker niso razbojniki, krivičniki in prešestniki, se že za pravične imajo in druge zaničujejo. In tako se jim pa tudi zgodí, da njih prošnje, ki iz prevzetnega serca pridejo, pred Bogom uslišane niso; zakaj „Bog je prevzetnim sovraž, le ponižnim svojo gnado deli“, govori sv. ap. Jakob. In vendar je še zmirom toliko prevzetije in napuha med ljudmi, ki se za krist-

jane štejejo, prava ponižnost pa je le redka na svetu. Vas toraj napuha varovati in vam ponižnost priporočiti, vam bom danes pokazal, koliko napuh človeku škodje in koliko mu pa prava serčna ponižnost koristi za časno srečo in večno življenje. Zategadelj rečem:

1. Kdor je prevzeten in se povišuje, sam sebe ponižuje;
2. kdor je pa prav iz serca ponižen in se ponižuje, sam sebe povišuje.

Te dve resnici vam hočem s pomočjo sv. Duha na serce položiti. Pripravite se!

Razlaga.

1. Kdor se za boljšega misli, kakor so drugi; kdor se napihuje zavolj svojega premoženja, zavolj svoje lepote, zavolj svoje imenitnosti, zavolj svoje prebrisane glave; kdor se zategadelj povišuje, tak človek le sam sebe ponižuje. a) Prevzeten človek bo ponižan pred Bogom; zakaj tisti je pred božjim oblicjem velika gnusoba, ki napuh v svojem sercu nosi. Tega nas prepriča žalosten izgled naših prvih staršev. Zakaj so se dali v greh zapeljati hudemu duhu? Zato, ker so mislili potem biti kakor Bog, ker so hotli sami sebe povišati. Gerdi napuh je bil torej oče prvega greha, ki ga je človek storil. Ali kako je pa ta napuh Boga razžalil, to spoznamo iz velikih kazni in nesreč, ki so človeka prvega zadele; to spoznamo iz velike teže in žalostnih nasledkov prvega greha, ki jih še zmirom tudi mi živo čutimo. Bil je človek z velikimi popolnostmi, v svetosti, pravčnosti, v nedolžnosti in v gnadi božji stvarjen; ali ker se je prevzetno povzdignil zoper božjo zapoved in voljo svojega Stvarnika, je pa tudi prišel ob vse te dobrote, Bog ga je ponižal globoko. Ali kako bi tudi zamogel prevzeten človek pred Bogom dopadljiv biti? Premislite, ljubi moji! enkrat prav živo, kaj je vendar človek, kdo je, da bi se napihoval? Človek je le revna stvar, cervic zemlje, ki ga je Bog stvaril. Karkoli ima, je le od Boga. Sam iz sebe nima nič. Kako bi mogel tedaj prevzetovati s tim, kar njegovo ni? Človek bi brez Boga še misliti, besede pregovoriti, uda enega pregibati ne zamogel. On bi ne mogel

ene minute živeti, ko bi ga Bog pri življenju ne ohranil. Taka revna, slaba in nepopolnoma stvar se pa napihuje s tem, kar je božji dar! O kako tedaj prevzeten človek, ki se misli povzdigniti, in meni, da je kaj, kako tak človek pred Bogom, kteremu je vse znano, sam sebe ponižuje.

b) Prevzeten človek bo ponižan tudi pred ljudmi in pri njih ob svojo čast in poštenje pride. Poglejte enkrat takega človeka, ki se prevzame, ki je gerdi napuh njegovega serca gospodar. Kako se baha s tem dobrim, kar je le s pomočjo božjo storil; kako svoje slabosti zakriva in se pravičnega dela, kako sam sebe hvali in pri ljudeh svojo čast išče; kako vse druge zaničuje, ki niso taki, kakor on; kako hoče vse nar bolj vedeti, nar bolj soditi čez vsako reč; kako visoko misli sam od sebe in se čez druge povzdiguje. Povejte meni, ali imate radi takega prevzetnika? Ali ga kaj obrajtate in ga v časti imate? Jaz mislim, da ne; zakaj prevzeten človek ne zasluži naše ljubezni in prijaznosti; prevzetnega človeka vse omiljuje, zasmehuje in se ga zogiba. Glejte, tako tedaj prevzetnež tudi pred ljudmi sam sebe poniža, ker se povzdiguje. Ali ne samo pred Bogom in pred ljudmi tak človek ob čast in ljubezen pride; c) tudi sam pred seboj se mora ponižati; sam pred seboj se mora sramovati. Če premisli, kako se bo moral enkrat zopet v zemljo nazaj podati, iz ktere je vzel; kako bo enkrat červom v živež tisto truplo, s kterim zdaj prevzetuje; kako bo enkrat vse moralo vse konec vzeti. O kako mora taka misel prevzetnega človeka ponižati. Kako ga mora sam pred seboj sram biti, če premisli, kako bo enkrat vse očitno, vse razodeto, karkoli človek tukaj v sercu zakriva; kako bo napuhnež enkrat osramoten pred celim svetom, ker se je za veliko deržal, pred Bogom bo pa le za malo spoznan in zaveržen izpred njegovega oblicja, kakor se je zgodilo prevzetnim angelom. — Resnicno je toraj, da vsak, ki se povišuje, sam sebe ponižuje. Kdor je pa ponižen, kdor sam sebe prav malo obrajta in svojo revšino živo spozna, pa se prav povišuje.

2. „Kdor sam sebe ponižuje, bo povišan“, pravi Jezus sam. a) Ponižen človek bo povišan pred Bogom. Kako ponižnost Bogu dopada, kako veselje Bog nad tisto ima! Po-

nižen človek, ki spozna, da vse dobro le od Boga pride, da le s božjo pomočjo kaj dobrega storiti zamore, kateri spozna, da človek je slab, reven in potreben božje gnade in pomoči; kateri se nikdar s tem ne baha, kar le Bogu sliši, in se nikoli čez druge ne povišuje; nobenega ne zaničuje, ker se za nevrednega in slabega človeka spozna: o tako prav ponižen človek se pred Bogom visoko povzdiguje; pred Bogom visoke časti doseže in si veliko zasluženje pridobi. Zakaj ponižen človek posnema samega Jezusa, ki se je tudi tako ponižal, da je podobo hlapca na se vzel in v nar veči človeški revšini na svetu živel. Tak ponižen človek dopolnjuje nauk Jezusov, ktereга nam je vsem podal, rekoč: „Učite se od mene, ker jaz sem iz serca ponižen in krotek, in vi bote pokoj našli svojim dušam.“ Ponižen človek posnema njegovo čisto mater Marijo, ki je nar svetejša devica bila, kar jih je zemlja nosila in je vendar v svoji veliki ponižnosti le za slabo deklo Gospodovo se mislila. Ponižen človek posnema toliko drugih svetnikov in prijatlov božjih, ki so na svetu živeli brumno in pravično, se pa vendar tako poniževali, da so se za nar zadnje in naj slabše služabnike božje šteli, ravno zavolj take ponižnosti posebno Bogu dopadali. Če je tedaj Bog nad ponižnostjo svojega edinorojenega Sina, nad ponižnostjo njegove blage matere Marije, nad ponižnostjo toliko svetnikov in svetnic tako veliko veselje imel, o kako veselje še on zdaj, še zmirom ima nad vsakim človekom, ki je iz serca ponižen! — Glejte, kako se toraj ponižen človek pred Bogom poviša!

b) Pa tudi pri ljudeh je ponižen človek visoko spoštovan. Kdo bi prave ponižnosti ne ljubil? Komu bi tak človek ne dopadel, ki sam sebe le malo obraja, ki drugim rad postreže, ki drugim vse rad stori, karkoli je Jezus v svoji zapovedi ljubezni naročil, ki druge ljudi hvali, svojim razžalnikom rad odpušča, vse keršansko ljubi? Ja ponižen človek že pred ljudmi velike časti doseže in vse ga visoko ceni. — Kakor se pa poviša pred Bogom in pred ljudmi; c) tako pa tudi pred sam seboj.“ Zakaj ravno zategadelj, ker se za nevrednega, za nepopolnega človeka ima, si zmirom bolj prizadeva, popolniše prihajati, se božjih dobrot zmirom bolj vrednega storiti; si prizadeva vse dolžnosti do Boga in svojega

bližnega zvesto dopolnovati; zatoraj pa tudi veliko tolažbo vselej občuti, kader na Boga pomisli, ki človeku rad pomaga in ga pri vsakem dobrem delu s svojo gnado podpira. O kako se ponižen človek sam pred seboj poviša, kader pomisli, da le prava ponižnost v nebesa pelja in človeka večno srečnega stori! —

Sklep.

Ja, dokler bo svet stal, bodo resnične besede Jezusove, ki govori: „Vsak, ki sam sebe povišuje, bo ponižan; kdor pa sam sebe ponižuje, bo povišan.“ — Varimo se toraj, ljubi moji! vsakega napuha, prevzetnosti in poželenja, ljudem dopasti. Saj vemo, kako Bog prevzetnost sovraži. Saj spoznamo, da nimamo uzroka, prevzetovati in se napihovati, ker smo le uboge, revne stvari. Bodimo le vselej ponižni. Ponižnega serca spoznajmo naše slabosti, naše nepopolnamosti, nezmožnosti; spoznajmo se vselej za uboge grešnike, ki milosti božje potrebujemo. Ponižnega serca molimo in Bogu služimo; ponižnega serca se približajmo vselaj Bogu, ki je Gospod čez naše življenje; ponižnega serca ga molimo, častimo, hvalimo; ponižnega serca terkajmo večkrat na svoje persi, kakor je storil ponižni colnar po besedah danšnjega sv. evangelja; recimo večkrat, kakor on; „o Bog bodi meni grešniku milostljiv“, tako bomo tudi mi, kakor on, pri Bogu usmiljenja našli in se opravičeni iz cerkve v svojo hišo podali; in povišani in visoko počastjeni bomo pri Bogu in pri ljudeh! Amen.

Pridiga za 11. nedeljo po binkoštih.

(Na duši gluhi in mutasti; gov. L.)

„Vse je prav storil; gluhim je dal slišati, in mutastim govoriti.“ Mark. 7.

V v o d.

Desetero mest je bilo blizo Galilejskega morja in v tistih mestih je Jezus nar rajši bil in ljudi učil. Nikjer se ni tako dolgo mudil, kakor tamkaj. Je tisti kraj zapustil, se je vendar

hitro nazaj podal v svoje nar ljubše mesta. Tako je bil tudi enkrat Galilejo zapustil in popotoval v daljne mesta Tir in Sidon. Kader pa iz teh krajev Tira in Sidona spet nazaj pride na Galilejsko, mu pripeljejo nesrečnega človeka, ki je gluhi in mutasti bil, in ga prosijo, da bi roko na njega položil. Jezus, ki je že toliko bolnikov ozdravil se je usmilil tega siromaka. Vzel ga je na stran od ljudstva, vteknil je svoj perst v njegove ušesa in s slinami svojih ust se doteknil njegovega jezika. Proti nebesom pogleda in zdihne, rekoč: Efeta, to je, odpri se, in ušesa, ki so poprej čisto gluhe bile, so naenkrat slišale; jezik, ki poprej ni govoril, je naenkrat govoriti začel. In tako je dobrotljivi Jezus tega bolnika popolnoma ozdravil. Ali vendar je bila ta telesna bolezen le podoba neke druge dušne bolezni, katero ozdravit je prišel Jezus na svet. Ne samo gluhih posluh, mutastim jezik zopet podati, je bilo Jezusovo edino opravilo, ampak njegovo poglavitno opravilo je bilo, ozdraviti tiste, ki so na svoji duši gluhi; ozdraviti tiste, ki so po duhovno mutasti in govoriti ne morejo. Torej bomo danes tudi premišljevali:

1. V čem ta duhovna bolezen obstoji; kdo je na duši gluhi in mutasti; in
 2. Kako se ta dušna bolezen ozdraviti da.
- Od tega vam danes govorim, — pripravite se!

Razlaga.

1. „Velik zdravnik je iz nebes prišel, pravi sv. Avguštín, ker je velik bolnik na zemlji ležal.“ Tisti veliki zdravnik iz nebes dol, je Jezus Kristus, božji Sin; tisti veliki bolnik pa je človeški rod, kterega dušo in truplo je strupeni greh prvih staršev globoko ranil. Tega vam ni treba dokazovati. Vsak dobro ve, koliko hudega nam zvirá iz tistega za truplo in dušo. Vsak izmed nas sam po sebi dobro ve, kako slabo, rahlo in revno je naše truplo postalo; kolikim boleznim, kolikemu terpljenju, kolikim težavam je podverženo. Danes je še človek zdrav in vesel, jutre ga že lahko nevarna bolezen hudo vije. Danes si še mladenč — deklica — veselo prepeva, jutre pa že lahko milo zdihuje na težavni postelji. Glejte, to je žalostna osoda vseh ljudi, da terpeti morajo, in

noben izmed nas ne more reči, da ga še nikoli kaj hudega zadelo ni, ali ga še ne bo. Vse to pride iz greha prvih staršev, kterega žalostne nastopke mi vsi prav živo čutimo.

Težavno je za človeka, kader ga nevarna bolezen zaleze, kader njegovo truplo velike bolečine terpi. Ali še veliko bolj žalostno, še veliko bolj nevarno je za človeka, če je njegova duša zbolela, kader je grešno živela in svoje zdravje, gnado božjo zapravila. Kader vidimo hromega človeka, ki ne more hoditi, kader vidimo gluhega, ki naših besed ne zastopi; kader vidimo mutastega, ki z nami besedice govoriti ne more, kako se nam tak siromak v serce smili; kako bi mu radi pomagali, ko bi zamogli! — Ali verjamite mi, ljubi moji! veliko večje usmiljenje še pa zaslužijo tisti, še veliko večega omilovanja vredni so tisti, ki so gluhi in mutasti na svoji duši, in so svoje duhovno življenje zgubili. In koliko je takih nesrečnih kristjanov na svetu, ki pa še svoje dušne bolezni ne poznajo! Gluhi na svoji duši so vsi tisti, ki božje besede ne poslušajo, ali če jo slišijo, pa si je k sercu ne vzamejo; gluhi na svoji duši so vsi tisti, ki glas svoje vesti ne poslušajo, ki je božji glas v sercu vsakega človeka; gluhi na duši so vsi tisti, ki božjega klica in glasa ne poslušajo, po katerem Bog večkrat k njim govori, ki ne poslušajo opominovanja, svarjenja in podučevanja svojih naprejpostavljenih, staršev in učnikov; vsi ti so gluhi na svoji duši in veliko bolj nesrečni, kakor tisti, ki samo s telesnimi ušesi nič ne slišijo. Dušna gluhota je tisti greh, kterega je sv. Štefan terdovratnim Judom očital, rekoč: „Vi, ki neobrezane ušesa in srca imate, se zmirom sv. Duhu zoperstavljate.“ Dj. apost. 7, 51. —

Mutasti na svoji duši so pa tisti, ki neradi in malokdaj molijo in z jezikom Boga hvalijo; mutasti na svoji duši so vsi tisti, ki se pri spovedi vseh svojih grehov ne obtožijo in tiste razodeti nocejo; mutasti na svoji duši so vsi tisti, ki se za božjo čast, za sv. vero, za pravično reč, za poštenje svojega bližnega ne potegnejo, kader zoper tisto govoriti slišijo; mutasti na svoji duši so tisti naprejpostavljeni, ki slišijo svoje podložne gerdo in nesramno govoriti, pa jih ne pokregajo, ne posvarijo in nič ne zavernejo; mutasti na svoji duši so tisti starši, ki slišijo svoje otroke gerdo preklinjati in ne-

spodobno govoriti, pa jim nič zategadelj ne rečejo in jih nič ne kaznijo. O gorjé takim kristjanom, ki ne govorijo takrat, kader je treba, kader je sveta dolžnost; drugače pač besedujejo, kader bi treba ne bilo, brušijo svoj jezik, ko svojemu bližnemu le škodovati zamorejo! Na svoji duši gluhi in mutasti biti, to sta dva velika greha, ste dve nevarne dušne bolezni, ki se se le težko ozdraviti dasta. To nam kaže Jezus sam, ki tudi gluhega in mutastega človeka, kterege so pred njega postavili, tudi ni naenkrat, ali samo z eno besedo ozdravil, ampak je nad njim več drugih reči še storil. Prosili so Jezusa, da bi na njega svojo roko položil in ga ozdravil; ali On tega ni storil, temoč je nesrečnega muteca na stran peljal, svoj perst v njegove ušesa djal, njegov jezik s svojimi slinami pomočil, svoje oči proti nebesom povzdignil in zdihnil, rekoč: „Efeta, to je, odpri se.“ Vse, kar je Jezus tukaj storil, gotovo nekaj pomeni. Učimo se iz tega, da, kakor je Jezus gluhega in mutastega na telesu ozdravil, se tudi ravno na to vižo dušna gluhoti in dušno molčanje ozdraviti zamore. Le poglejmo v sv. evangelje! —

2. V sv. evangelju beremo: „Jezus je vzel človeka izmed množice na stran.“ Te besede nam naznanjajo prvi pomoček, kako se tisti, ki so na svoji duši gluhi in mutasti, ozdraviti zamorejo. Skoz to namreč, da se tudi na stran podajo od posvetnega razveselovanja, od posvetnih dobrovolj in trušev, da se s svojim duhom v samoto podajo in tamkej brez vse pomote za to skerbijo, kar je nar bolj potrebno. Kako bi mogel tisti božji glas zaslišati, in glas svoje vesti, ki od znotrej govori, kateri na drugo ne misli, kakor na kratke čase in razveselovanje svojih počutkov, kateri se od truša in navad pregrešnega sveta čisto omami in pozabi na cilj in konec življenja svojega. Le kdor samoto ljubi, s tistim Bog rad govori, ga v sercu znotraj nagovarja, razsvetljuje in nagiba. Bog je povedal enkrat sv. Terezii, da bi rad z ljudmi govoril, ko bi jih le doma, to je, z zbranim duhom našel, da bi hotli njegov glas zaslišati. Kdor pa nima duha zbranega, tudi božji glas slišati in zastopiti ne more. — „In Jezus je vteknil svoje perste v njegove ušesa, in je plunil in se doteknil njegovega jezika.“ — Drugi pomoček nam nazna-

nujejo te besede sv. evangelja, kako moramo namreč svoje občutke ovarovati in posvetiti. Svoje ušesa moramo zavarovati in zatekniti z božjim perstom, z božjim strahom, kakor se bere v stari zavezi: „Zagradi svoje ušesa s ternjem in ne poslušaj nobenega hudobnega jezika.“ Sir. 28, 28. Kdor hudobne, gerde reči rad posluša, tisti kaj dobrega in lepega nikdar rad slišal ne bo. „Slabo govorjenje lepo zadržanje kazi, že pravi sv. ap. Pavl I. Kor. 15, 33. O da bi mi nikdar ne poslušali gerdega govorjenja, nesramnega besedovanja, kako bi se nam naše dušne ušesa vselej rade odpirale poslušati božjih reči; in z velikim veseljem bi poslušali nauke Jezusove, ki nas večno zveličajo, ne pa naukov zapeljivega sveta, ki nam scer tudi srečo obetajo, nas le pa grozno goljfajo. Pa tudi naš jezik moramo posvetiti z gnado sv. Duha, da bo prav in modro govoril ob pravem času. Zatoraj je že brumni kralj David k Gospodu, svojemu Bogu takole molil: „Gospod, odpri moje ustnice, in moje usta bodo oznanovale tvojo hvalo.“ Ps. 50. O da bi tudi mi vselej tako govorili, kader svoje usta prekrižamo, da bi tudi mi vse le k časti in hvali božjega svetega imena govorili in le njemu vse svoje misli, besede in djanja posvetili! Oh da bi se sv. Duh našega jezika doteknul, da bi nikoli ne pozabili, da bomo od vsake besedice oster odgovor dajali tam na božji pravici; — da bi nikoli ne pozabili, da nam je Bog ljubi jezik dal, da ga obračamo v božjo čast in srečo našega bližnega: Boga hvaliti, Bogu slavo prepevljati, bližnega podučevati, tažiti, razveselovati, braniti, za to imamo jezik, za to se ga poslužujmo! — „In Jezus je pogledal v nebo, je zdihnil in mu rekel: Efeta, to je odpri se.“ Tretji pomoček, dušno gluhoto ozdraviti, je toraj večkrat pogledovati, kjer je naš pravi dom, ozirovati se večkrat proti nebesom, kakor je Jezus večkrat storil. Kdor svoje ušesa le pri posvetnih pogovorih, svoje oči le pri posvetnih rečeh ima; kdor le od posvetnih in časnih reči govori, tisti pozabi, da ga tamkej gori, kjer se Jezus znajde s svojimi zvoljenimi, čaka veliko imenitnejše bogastvo, boljša sreča, čistejše veselje, kakor nam ga celi svet podati zamore. Ako nismo tukaj gluhi na svoji duši

poslušati božjih reči, božjega glasa, ako nismo mutasti na svoji duši, in o pravem času prav in pošteno govorimo, posebno pa radi molimo. To so tisti pripomočki, po katerih se znamo na duši ozdraviti in si pomagati za večno življenje. Poslušajmo se jih torej k naši pravi sreči, kakor nam jih je Jezus tudi priporočil. Prosimo pa tudi vselej Boga za gnado, vselej pravo veselje imeti nad tem, kar služi njemu k časti, naši duši k zveličanju. —

Kader je pa Jezus bolnika ozdravil, jim je zapovedal, da naj nikomur ne pravijo. Pa bolj ko jim je prepovedal, bolj so oznanovali, in so se še bolj čudili, rekoč: „Vse je prav storil; gluhim je dal slišati, in mutastim govoriti.“ Mark. 7, 25. Amen.

Keršanski nauki.

XLVII. Glej katekizem: „Sedmero poglavitnih grehov.“

V v o d.

Gobe so v jutrovih deželah gerda, nalezljiva in strašna bolezen. Kdor je to bolezen dobil, je težko kdaj ozdravel. Le Jezus vsegamogočni božji Sin je gobove bolnike ozdravljaj, kakor v sv. evangelju beremo. Cerkvni učeniki pa pravijo, da tista ostudna gobova bolezen je podoba neke druge bolezni, ki se človeške duše prime, jo pred božjim obličjem neznano gerdo stori in jo v nevarnost večne smerti pripravi. In ta nevarna dušna bolezen je vsak smerten ali poglaviten greh. Da bote torej, ljubi moji! te dušne bolezni prav spoznali, da se jih bote vi, ki ste še zdravi, ki ste še v gnadi božji, tudi zanaprej skerbno varovali; ki ste na svoji duši že nevarno ranjeni, pri Jezusu, edinem zdravniku bolnih duš, zopet zdravje dosegli, vam tedaj poglavitne grehe, ki so našim dušam nar bolj nevarni, na kratko razlagam. Perve štiri poglavitne grehe sem vam danes teden razložil; od treh zadnih pa danes govoriti želim. Pokazati vam hočem:

Ka je 5. poglavitni greh — požrešnost? kaj 6. jeza, in 7. lenoba? in katerih pomočkov se imamo poslužiti,

ako se tih grehov hočemo obvarovati? — Skerbno poslušajte! —

Razlaga.

5. Peti poglobitni greh je požrešnost. To je tisti greh, ki veliko ljudi na duši in truplu mori. Kaj pa je požrešnost? Požrešnost je neporedno, nevkroteno poželjenje po jedi in pijači; ali nezmernost v jedi in pijači. Jestiti in piti za potrebo, jesti in piti o pravem času in v pravi meri; jesti in piti iz tega cilj in konca, da bi truplo zdravo, krepko in izpolnovati svoje dolžnosti pripravno postalo, to ni greh, to je prav, to je tudi po božji volji; zato nam Bog živež in pijačo da. Še dobro delo je: iz dobrega namena in pa hvaležnega serca božje darove zauživati. „Ali že jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse Bogu v čast delajte“ (I. Kor. 10.); tako že sv. apostel Paul govori. Potem takem tudi z jedjo in pijačo človek lahko Boga časti. Pa kaj pomaga, da človek mnogokrat, namesto Boga častiti, pri jedi in pijači ga le hudo žali. Požrešni so in pregrešijo se po nauku cerkvenih očetov tisti, ki 1. pred pravim časom jejo in pijejo. Nekteri iz nevkrotenega poželenja jedo in pijejo, kaderkoli prilžnost imajo. To so taki ljudje, ki niso v stanu memo kakega zrelega sadja iti, da bi po tistim ne segli in svoje napčne poželjivosti nasitili. Taki pa ne jejo in pijejo za potrebo, ampak le svoji poželjivosti strežejo. Dalje se pregrešijo 2. tisti, ki bolj drage in imenitne jedi in pijače zauživajo, kakor so njihovemu stanu primerne; 3. tisti, kateri čez potrebo, brez vse mere jedó in pijejo, kateri ne vejo, kdaj zadosti imajo. Tako nezumno zauživanje jedi in pijače človeku na duši in truplu škoduje, ker mu zdravje kali in življenje krajša. Taki si naj zapomnijo dobro, kar sv. pismo govori: „Nikar se pri gostariji preveč ne najej. Vživaj to, kar je pred te postavljeno, kakor zderžen človek.“ Sir. 31. Požrešni so in se tudi pregrešijo 4. tisti, ki se vsi tresejo za jedjo in pijačo, ki tako rekoč po voleje nad jed in pijačo planejo; 5. tisti, ki za nobeno reč toliko ne skerbijo, kakor zato, da bi zmirom dobro jedli in pili, ki v dobri jedi in pijači nar večo srečo iščejo. Tako je delal tudi bogatin, od kterega nam sv. evangelje pripove-

duje. Vsak dan se je dobro gostil in svojemu trebuhu obilno stregel; bil je pa tudi v pekel pokopan. — Požrešnost v jedi in nezmernost v pijaci, to je poglavitni greh; zakaj brez števila drugih grehov iz njega izvira. Kdo je v stanu povedati, koliko gerdega poželjenja, koliko nesramnih besed, koliko nečistnega djanja, koliko prepira, kletve, tepenja, pobojev, koliko krivice, koliko hudega za dušo in truplo izhaja iz nezmernosti v jedi in pijaci! Zatoraj pa tudi sv. apostel govori: „da pogubljenje je konec tistih, katerih Bog je njih trebuh“ (Fil. 3.); na drugem kraju pravi: „da pijanci nebeškega kraljestva posedli ne bojo.“ — Zmernost in treznost se pravi čednost, ki je temu poglavitnemu grehu nasproti. Zmernost, treznost pa v tem obstoji, da božje darove le za potrebo, o pravem času, v pravi meri in pa hvaležnega serca zauživamo. Ta čednost je vsakemu kristjanu potrebna. Da se bote, ljubi kristjani! požrešnosti varovali in zmerno živeli, premišlujte večkrat, kako ostudna je že požrešnost in pijanost sama na sebi, koliko hudega in žalostnega pa tudi za dušo in truplo, za čas in večnost ima; kako nas pa zmernost in treznost Bogu in ljudem prijetne stori; na duši in truplu terdne, zdrave in močne ohrani. Globoko si v serca zapišite besede sv. pisma, ki pravijo: „Božje kraljestvo ne obstoji v jedi in pijaci, temuč v pravičnosti, v miru in veselju, katero od svetega Duha pride.“ (Rim. 14, 17.)

6. Šesti poglavitni greh je jeza. Jeza je pa napčno razserdenje duha nad kako rečjo, ktera nam po volji ni; ali napčno razserdenje nad kakim človekom, z željo, se maščevati nad njim. Pa vendar tudi jeza ni vselej greh; zakaj ona je dvojna: ena je pravična. druga pa je krivična; in ta je vselej pregrešna, ker Boga žali vsaki čas. Pravična jeza je tista, kader se človek razserdi zavolj tega, da se je Bog razžalil, ali zavolj tega, da bližni pregrešno živi. Taka jeza je pravična in ni pregrešna; zakaj ona izvira iz ljubezni do Boga in do bližnega. Tako pravično, sveto jezo je imel, postavim, Mozes. Ko je iz gore Sinaj prišel, je vidil Izraelce okoli zlatega teleta plesati in molika častiti. On se pa nad to hudobijo nespametnega ljudstva toliko razserdi, da tiste dve tabli, na katerih so bile božje zapovedi zapisane, na tla verže, jih

na drobne kosce razbije; ljudstvo pa ojstro kaznuje. (II. Moz. 32.) Tako sveto jezo je imel tudi Jezus, kader je zagledal, da so v tempelnu, v hiši božji, namesto Boga moliti, le kupčevali in prodajali. Od svete gorečnosti vnet je vse tiste kupce in prodajavce iz tempelna pognal. (Mat. 21.)

Tako se tudi starši nad svojimi nepokornimi otroci, dušni pastirji nad razujzdanimi ovčicami, gospodarji nad nezvestimi posli po pravici razserdijo, kader vidijo, da se Bog žali, da se greh dela, podložni pa po široki cesti večnega pogubljenja hodijo. Ali tudi tako jezo mora pamet in keršanska modrost še ravnati. Od take jeze sv. pismo govori, ker pravi: „Jezite se, pa nikar ne grešite.“ (Ps. 4, 5.) Vsaka druga jeza pa, ki ne izvira iz ljubezni do Boga in bližnega, ampak iz ljubezni do sam sebe, iz sebičnosti, iz samoprida, iz nevolje ali zavolj kake posvetne reči, je napčna in pregrešna; posebno pa takrat, kader se človek temu napčnemu ogrenenju serca nič ne zoperstavlja, kader se od jeze premagati da in se tudi nad svojim nasprotnikom maščevati želi in išče. Iz take krivične jeze izhaja potem še veliko drugih grehov. Kreg, prepir, sovražtvo, maščevanje, preklinovanje, tožbe, poboji, vse to zvirá iz hude jeze, ki se ji človek po svoji nespameti čisto udá. Sv. pismo nas pa tako lepo tega greha svári. „Vsa grenkost in jeza, in serd, in vpitje in preklinovanje naj bo daleč od vas z vso hudobijo.“ (Efež. 4, 31.)

Temu grehu nasproti je čednost krotkosti in poterpežljivosti, ktera v tem obstoji, da se po krivici nikoli ne jezimo in razserdimo, ampak vse zopernosti rajši na tihem voljnega serca prenašamo, kakor da bi v jezo kdaj privolili in Boga razžalili. In da bomo svojo jezo serčno premagovali, da bomo prav krotki in poterpežljivi, kakor naš sv. evangelje uči, moramo Boga prositi vsak dan za ta neprecenljivi dar krotkosti in keršanske poterpežljivosti; moramo se vsaki jezi hitro v začetku zoperstavljati, ako nas prenagli, se moramo kmalo spet potolažiti; moramo se v zatajevanju samega sebe skerbno vaditi; posebno pa premišljevati krotkega Jezusa. Od Njega, ki je toliko hudega, toliko krivice in preganjanja po nedolžno in pa tako tiho, voljno in poterpežljivo prestal, se bomo tudi mi nar lepše keršanske poterpežljivosti in krot-

kosti učili. On sam govori: „Učite se od mene, zakaj jaz sem krotek in v srcu ponižen; in bote pokoj našli svojim dušam.“ (Mat. 11, 29.)

7. Sedmi poglavitni greh je pa lenoba. In tudi ta greh vam še danes na kratko razložiti hočem. Lenoba je gnusenje nad takimi recmi, ktere Boga in dušno zveličanje zadevajo. Boga moliti, Bogu služiti, pridno delati za telesne potrebe, posebno pa za večno zveličanje svoje duše, te dolžnosti vsak kristjan ima. Kdor pa tega ne stori, kdor zanemarja dolžnosti, ki jih proti Bogu ima; kdor ne dela pridno po svojem stanu; komur za zveličanje svoje duše nič ni mar, tisti je len in mlacen; tak clovek je sedmega poglavitnega greha kriv. To je pa velik greh, ako clovek na Boga in zveličanje svoje duše nič ne porajta. Tak clovek je podoben drevesu, ki nobenega sadu ne rodi. Drevo pa, ki je nerodovitno, bo posekano in v ogenj verženo; tako sam Jezus govori. Tak len clovek je tisti evangeljski hlapec, ki je svoj talent zakopal, kterege bo pa tudi njegov Gospod v zunajno temo vreči zapovedal. (Mat. 25, 30.) Iz lenobe še veliko drugih grehov izvira. Lenuh zanemarja, se tistih pomočkov poslužiti, ki mu v nebesa pomagajo. Tak clovek opušča vsakdanje molitve, zanemarja službo božjo ob nedeljah in zapovedanih praznikih; besedo božjo poslušati, ssv. zakramente prejemati, ga nič ne veseli. Lenuh zanemarja tudi posebne dolžnosti svojega stanu. Zlati čas svojega življenja v lenobi potratil, se v posvetne dobrote zakoplje, na božjo milost prederzno zaupa, pokoro odlaga, zadnic pa rad obupa in nesrečno smert stori. Lenobe se moramo varovati. „Ne bodite leni; bodite goreči v duhu; služite Gospodu“, (Rim. 12.) nas opominja sv. apostel Paul. Lenobi nasproti je čednost keršanske gorečnosti, ktera nas spodbada, vse radovoljno, zvesto in na tanko storiti, kar zadeva božjo čast in zveličanje naših duš. Se hočemo lenobe varovati, moramo večkrat premišljevati, zakaj da smo na tem svetu. Ne za kratek čas, ne za veselovanje, ne za samo zauživanje posvetnih dobrot, ampak zato živimo tukaj, da bi vsi v tem kratkem času pridno delali, pobožno živeli, — zvesto izpolnovali vse svoje dolžnosti in tako večno, nebeško krono zaslužili. „Delajte, dokler je dan; pride noč, da delati več nobeden

mogel ne bo“, (Jan. 9, 4.) nas opominja Jezus sam. Pomislimo tudi: koliko se je sam Jezus trudil za naše zveličanje; mi pa bi nič storiti ne hotli? Koliko so se trudili za nebeško kraljestvo vsi tisti, ki se zdaj že tamkej v nebesih veselijo! Premislimo večkrat: koliko plačilo nas tamkaj čaka, ako na tem svetu zvesto služimo! Prosimo pa tudi Boga preserčno, naj nas s svojo gnado podpira, naj nas navdaja svete gorečnosti, da tukaj njema radi, veseli in iz celega serca služimo; po smerti pa kakor njegovi zvesti hlapci v veselje svojega nebeškega Gospoda pojdemo!

S k l e p.

Sedmeri poglavitni grehi so sedmeri mogočni sovražniki, ki nam v nebesa priti branijo. Ne dajmo se jim premagati! Zvesto se jim v bran postavljajmo. Ako je Bog z nami, kdo nas bo zamogel premagati! Trebimo zvesto in neprenehoma vse korenine poglavitnih grehov iz serca svojega! Prizadevajmo si pa tudi, tim velikim grehom nasprotne čednosti v svoje serca zasajati. S pobožno molitvijo, to nebeško roso, jih zalivajmo vsak dan; tako bo naše serce zal vertec, poln nebeških rožic, svetih čednost; tako bo pa tudi naše serce vredno prebivaljše za Jezusa in Marijo, in čisti tempel, v katerem bo sv. Duh prebival in kraljeval! Amen.

XLVIII. Glej katekizem: „Šestero grehov zoper sv. Duha.“

V v o d.

Pač slepi in terdovratni so nekdam farizeji bili. Toliko lepih naukov so slišali, toliko velikih čudežev vidili, katere je Jezus v pričo ljudstva delal; in vendar mu niso verjeli. Postavili so nekdam pred Jezusa človeka, ki je od hudega obseden, ki je tudi slep in mutast bil. In Jezus ga po svoji vsegamogočnosti na enkrat ozdravi. Množica se je čudila nad tolikim čudežem; farizeji pa so rekli, da Jezus le s pomočjo Belcebuba hudiče izganja. Tako terdovratni so bili. Tako hudobno so se resnici zoperstavljali, ktero jih je Jezus učil; tako prevzetno tedaj zametovale gnado odrešenja in zveličanja, ktero jim je Jezus tako ljubeznivo ponujal. Zategadelj

je Jezus farizejem rekel: „Vsak greh in preklinovanje bo človeku odpuščen, preklinovanje Duha pa ne bo odpuščeno. In kdor koli bo kako besedo rekel zoper Sina človekovega, mu bo odpuščeno; kdor bo pa govoril zoper sv. Duha, mu ne bo odpuščeno, ne na tem svetu, ne v prihodnem.“ (Mat. 12, 31.) V tih besedah nam Jezus očitno pove, kako velik greh da je, gnadi sv. Duha se zoperstavljeni ali zoper svetega Duha grešiti. Takih grehov zoper sv. Duha je pa šest, kakor smo se tistih že v katekizmu učili. Da bote, ljubi moji! prav spoznali: kako veliki in hudobni so ti grehi in se jih tudi varovali, vam hočem danes tih šestero grehov v sv. Duha na kratko razložiti. — Poslušajte!

Razlaga.

1. Pervi greh zoper sv. Duha je: Prederzno na božjo milost grešiti. Na to vižo se tisti pregrešijo, kateri brez vsega straha greh za grehom delajo in sami pri sebi pravijo, kaj pa je že toliko, ako to in to storimo, ako iz človeške slabosti grešimo; saj je Bog neskončno milostljiv; On nam bo že naše grehe odpustil. Pojdemo k spovedi in vse bo zopet dobro. Tako se nekteri prederzno na božjo milost zanašajo; na božjo pravičnost pa čisto pozabijo. Res je to, da je Bog neskončno milostljiv. Pa On je le milostljiv proti zgrevanim, spokorjenim grešnikom. Res je to, da je Bog neskončno usmiljen. Pa On je tudi neskončno pravičen. Kdor se tedaj samo na božjo milost zanaša in zavolj tiste zmirom prederzno greši, tisti ni vreden božje milosti, ampak le ojstra božja pravičnost ga bo zadela. Grešnika pred prederznim zaupanjem na božjo milost svariti, že v stari zavezi sveti Duh tako govori: „Ne reci: grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo? zakaj Narviši je poterpežljiv maščevavec. In ne reci: Usmiljenje božje je veliko, Bog se bo usmilil nad obilnostjo mojih grehov; zakaj Njegov serd se tako hitro približa, kakor usmiljenje, in v grešnika se njegov serd ozira.“ (Sir. 3, 7.)

2. Drugi greh zoper sv. Duha je: Nad božjo milostjo obupati. Kateri misli, mojih grehov je toliko število, moji grehi so tako veliki, da mi jih Bog ne more več odpustiti, tak grešnik nad božjo milostjo obupa. Ta greh je poprejnemu

ravno nasproti. Kteri prederzno na božjo milost greši, ima na Boga samo, in scer prederzno zaupanje, strahú pa nobenega. Kteri pa nad božjo milostjo obupa, se Boga samo, in scer preveč boji, zaupanja v Boga pa nima nobenega. Preveč ali premalo ali clo nič v Boga ne zaupati, oboje je krivo in velik greh. Žalostni izgledi obupanja nad božjo milostjo sta nam Kajn in Judež Iskariot. „Moja hudobija je prevelika, da bi mi jo Bog odpustiti zamogel“, tako je rekel hudobni Kajna. In Judež, kteri je svojega Gospoda in učenika sovražnikom izdal, je srebernike v tempel vergel, je šel in se obesil. Nad božjo milostjo ne smemo nikdar obupati. Naj bi naši grehi še tako veliki bili, naj bi jih toliko bilo, kakor je peska v morju, kakor listja na drevju, kakor trave na zemlji, vendar je še božja milost neskončno večja in obilniša; vse grehe nam hoče Bog odpustiti po neskončnem zasluženju Jezusovem, ako le grešne pota zapustimo, se iz celega serca k Bogu nazaj obrnemo in pri njem milosti in gnade iščemo. Gospod Bog nas sam tega zagotovi, ker po svojem preroku tako govori: „Ako se krivični nad svojimi grehi spokori, bo gotovo živel, in ne bo umerl. Hočem mar smert hudodelnika, reče Gospod, ali nočem toliko več, da se od svojih hudih del spreoberne in živi?“ „Če hudobni pokoro stori, se tudi vseh hudobij ne spominja več; kakor resnično živim, jaz nočem smerti grešnika, ampak da se spreoberne in živi.“ (Ecel. 18.) Zatoraj le nikdar nad božjo milostjo ne obupajmo. Dve reči si posebno v serca svoje zasadimo: Božji strah, pa tudi nepremakljivo zaupanje na božjo milost. Strah pred neskončno pravičnim Bogom nas bo greha varoval. Zaupanje na njegovo neskončno milost nas bo pa zopet vzdignilo in k Bogu pripeljalo, ako smo po svoji slabosti vendar tako nesrečni bili, da smo greh storili in božjo gnado zapravili! —

3. Tretji greh zoper sv. Duha je: Spoznani keršanski resnici se zoperstavljati. Pod keršansko resnico se tukaj zastopi keršansko-katoljška vera, ktero je Kristus prinesel iz nebes, in ktero nas zdaj v njegovem imenu mati katoljška cerkev uči. Kdor tedaj resnico katoljške vere spozna, pa se ji vendar udati noče, ampak tisto zametuje, tak clovek božjo gnado zametuje in se zoper sv. Duha pregreši. Tako so se

nekaj terdovratni judje in farizeji pregrešili. Slišali so Jezusove lepe nauke, vidili so njegove čudeže; ali vendar niso verjeli. Spoznani resnici so se terdovratno zoperstavljali. Zategadelj jih je pa tudi Jezus oostro posvaril, rekoč: „Ako vam resnico govorim, zakaj mi ne verjamete? Zavolj tega me vi ne poslušate, ker niste iz Boga.“ (Jan. 8, 46.) In kader so po Jezusovem vnebohodu njegovi apostoli in ucenci sveto evangelje oznanovali, so se hudobni judje tudi njim zoperstavljali. Zategadelj jih je sv. Štefan očitno pokregal rekoč: „Vi terdovratni in neobrezani na sencih in ušesih se vedno sv. Duhu zoperstavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi.“ (Ap. dj. 7, 51.)

Tako se še dandanešni veliko nevercov in krivovercov pregreši, kateri bi lahko spoznali in se prevížali, da je le v katoljški cerkvi razodeta božja resnica nepopačeno hranjena, da je le sv. rimsko-katoljška cerkev prava in edinozveličanska cerkev; pa vendar v svoji neveri ali krivoveri, v svojih zmotah terdovratno ostajajo. Tako se pa tudi veliko kristjanov pregreši, kateri so le po imenu kristjani, po zaderžanju pa morebiti hujši kakor judje ali neverniki. „Pravijo, da verjejo v Boga, pa v djanju ga zatajajo.“ (Tit. 1, 16.)

4. Šterti greh zoper sv. Duha je: Svojemu bližnemu zavolj gnade božje nevošljiv biti. — Nevošljivost je že sama na sebi poglaviten greh. Že zavolj minljivega blaga, zavolj kake posvetne reči svojemu bližnemu nevošljiv biti, je gerdo in velik greh; svojemu bratu ali bližnemu pa zavolj gnade, zavolj ljubezni božje nevošljiv biti, to je prav za prav hudičev greh. Zakaj le hudič težko vidi, da je človek v gnadi pri Bogu; le on je človeku zavolj gnade božje nevošljiv, ker je sam zaveržen in ločen od Boga na vekomaj. Kdor je tedaj svojemu bližnemu zavolj tega nevošljiv, da se v gnadi in prijaznosti božji nahaja, da mu je Bog velike dušne darove in zmožnosti podelil, da prav bogaboječe in pobožno živi, da zavolj lepih čednosti in čistega življenja posebno dobro slovi; kdor je zavoljo vsega tega svojemu bližnemu nevošljiv, tisti se zoper sv. Duha, od kterega vse dobro, vsak dar, vsaka gnada izvira, mocno pregreši. Kajn in Abel sta Bogu darovala. Abel je bil pobožen, njegov dar je Bogu dopadel.

Naravnost proti nebesom se je dim valil od njegovega darú. Kajn je bil pa hudoben, zategadelj tudi Bog za njegov dar nič maral ni. Dim od njegovega darú se je po zemlji vlekel. Ko je tedaj Kajn vidil, da Abelnov dar Bogu dopada, njegov pa ne, ker je vidil, da je njegov brat v gnadi pri Bogu, on pa ne, ga je to močno pri sercu peklo. Bil mu je zavoljo gnade božje nevošljiv; je šel in je svojega brata neusmiljeno ubil. V toliko hudobijo ga je pripravil ta hudicev greh, gerda nevošljivost. Bog nas obvaruj greha! Ako vidimo, da drugi več gnade, več dušnih darov imajo, kakor mi, ne bodimo jim zavolj tega nevošljivi, ampak hvalimo Boga za vse dobrote, ki jih je našemu bližnemu skazal. Od njega vse dobro pride. Le njemu tudi zavolj vsega dobrega vsa čast in hvala gre. On podeli vsakemu po svoji neskončni milosti. Tudi nam bo sv. Duh obilnost svojih gnada podelil, kader se bomo tistih bolj vredni skazali.

5. Peti greh zoper sv. Duha je: Do lepega opominovanja oterpnjeno serce imeti. Ker Bog ne želi smerti grešnika, ampak da bi se spokoril in živel, ga tedaj na mnogotere viže kliče na pot pokore in poboljšanja. On mu k sercu govori po znotrajnem razsvetljenju, on ga kliče in k sebi vabi po svojih dobrotah, ki mu jih obilno deli, ako pa velike dobrote grešnika ne ganejo, ga pa tudi mnogokrat z boleznijo ali kako drugo nesrečo obiše. Kliče ga na pot pokore po svojih namestnikih, po pridgarjih in spovednikih, po nauku in svarjenju staršev in zvestih prijatlov. Kader pa grešnik vsega tega nič ne porajta, grešnega življenja in široke ceste večnega pogubljenja ne zapusti, takrat ima do lepega opominovanja čisto oterpnjeno serce, in se zoper gnado sv. Duha strašno pregreši. Tako se je nekdej kralj Farao pregrešil, kateri se ni hotel božjemu povelju, božjim čudežem in božjemu obiskovanju udati, ampak je vedno oterpnjenga serca ostal.

Pregrešili so se tudi judje in farizeji, ki so do opominovanja prerokov, do toliko lepih naukov Jezusovih in njegovih apostelnov zmirom oterpnjeno serce imeli in rajši v svojih zmotah in hudobijah ostali. Pregrešijo se pa tudi dandanešni na to vižo tisti kristjani, kateri razujzdano in pohujšljivo živijo; in kader jih starši, prijatli, dušni pastirji podučujejo, svarijo

in na pot pokore kličejo, vsega tega svarjenja in podučjenja ne poslušajo, ampak oterpnjenega serca le dalej in dalej grejo po poti pogubljenja večnega. Tiste strašne besede jih bojo enkrat zadele, ktere v sv. pismu beremo: „Vi me niste poslušali, pravi Gospod Bog, in jaz se bom k vašemu pogubljenju smejal, in vas bom osramotil.“ (Prip. 1, 26.)

6. Šesti greh zoper sv. Duha je pa: V nepokori terdovratno ostati. Na to vižo se tisti pregrešijo, kateri dobro vejo, da se na potu večnega pogubljenja znajdejo, pa se vendar k Bogu nazaj obrniti in poboljšati nočejo, kateri tedaj zavedno in naprejevzetno v grehu živijo, kateri od pokore nič slišati nočejo, ali kateri pokoro tako dolgo odlagajo, dokler je že večidel za pokoro prepozno. Taki terdovratni grešniki pač niso vredni božjega usmiljenja. „Takemu terdovratnemu sercu bo na zadnje hudo.“ (Sir. 3, 27.) Tudi Jezus je terdovratnim judom te strašne besede govoril: „Jaz grem od vas proč; vi me bote scer iskali, pa bote v svojih grehah umerli.“ (Jan. 8, 21.) Take terdovratnosti, take nesreče nas Bog obvari!

S k l e p.

To so tedaj tisti grehi zoper sv. Duha, od katerih sveto pismo govori, da bojo težko ali clo ne, ne v tem, ne v prihodnem življenju odpuščeni. Ne scer zategadelj, kakor da bi jih ne mogel ali ne hotel več odpustiti, ampk zato, ker se tak grešnik poboljšati in spokoriti noče, ker gnado božjo naprejevzetno in terdovratno zamečuje in v nepokori tedaj nesrečno smert stori. Mi pa, preljubi kristjani! se teh grehov zoper sv. Duha skerbno varujmo! Smo pa tako nesrečni bili, in v velike grehe zapadli, oh tedaj pa le hitro, hitro zopet ustanimo, se poboljšajmo in se podajmo na pot resnične pokore. Le pokore ne odlagajmo! Zapomnimo si dobro besede sv. apostelna Pavla, ki pravi: „Ne žalite sv. Duha božjega, s katerim ste zapečateni na dan odrešenja.“ (Efež. 4, 30.) „Duha božjega ne zbrisite.“ (I. Tes. 5, 19.) Ampak: „danes, ko njegov glas zaslišite, ne oterpnite vašega serca.“ (Ps. 94.) Amen.

Nauk od gnade božje.

(Konec.)

e) In kar sem že večkrat opomnil, dasiravno se nikdar prevelikrat opomniti ne more, se zopet iz poprej rečenega izhaja, da nam je v varstvu mogočne roke božje vselej ponižno serce in ponižne misli imeti in ohraniti, ker Bog gotovo ponižnim svojo gnado podeluje. Sv. Dorotej opat pravi: „Ponižnost je tako velika in mogočna čednost, da nam zamore gnado božjo do duše pripeljati.“ In sv. Jeronim pravi: „Kdor je skerben in boječ, se bo greha privaroval: kdor se pa na svojo pravico zanaša, Bogu nasprotuje, in ker mu je pomoč božja odvzeta, je skušnjavam ali zalezovanju sovražnika izpostavljen.“ In da vemo, da je vse dobro, kar imamo, od Boga, poslušajmo, kaj po Jeremiju govori: „Usmiljeno bom na nje pogledal . . . zasadil jih bom, in oni ne bojo izruvani: dal jim bom serce in spoznanje, da bojo vedeli, da sem jaz Gospod.“ Če pa serce in spoznanje od Boga pride, in če znanje Gospodovo le iz njega korenino poganja, kterega je treba spoznati: od kod se tedaj vzame tolika prevzetna hvala lastne proste volje? Lepo tudi sv. Bernard svoje opominja rekoč: „Bratje! ako želimo gnado najti, se nam je tako grehov varovati, da še zavolj pretečenih vredno pokoro delamo. Nič manj pa nam je skerbim biti, da se do Boga vsi udani in ponižni zadržimo. Na take duše namreč on milostljivo in z dobrovoljnim dopadanjem pogleduje, kot Modri pravi, Modr. 4, 15.: „Gnada in usmiljenje božje je nad njegovimi svetniki, in on na svoje izvoljene gleda.“

9. Zakaj nam je delo zveličanja s strahom in trepetom doprinašati?

Delo zveličanja nam je s strahom in trepetom doprinašati, ker ni naša moč, ktera bi nas po naši volji in zazdevanju, kadar in kakor bi si zmislili, do tega imenitnega opravila vnela in pripravne storila, temuč gnada božja v nas, kot pravi sv. Pavl, Filip. 2, 13.: „Bog je, kteri v nas dela, da hočemo in doprinašamo po njegovi dobri volji“, in ker po Salomonu reče, Eccl. 9, 1.: „Človek ne ve, ali je božje ljubezni ali jeze vreden.“ Tedaj je treba slednjemu v ponižnem strahu

živeti, da mu zavoljo prederznega zanašanja ne bo gnada odvzeta, če jo ima. Sosebno pa da zadobi človek dar stanovitnosti, katerega ni Bog nikomur po besedah Tridentinskega zbora podeliti dolžen.

10. Kaj je dar stanovitnosti?

Dar stanovitnosti je tista gnada božja, s katere gnade pomočjo človek celo do konca življenja v pravičnosti ostane. To gnado Bog vsem tistim podeli, kateri v svetosti umerjejo.

Tedaj tudi stanovitnosti v dobrem človek nima sam iz sebe? Nak, nihče nima stanovitnosti sam iz sebe, ker sam iz sebe z grehom popačeni človek nobenega dobrega sadu obroditi ne more; slednji more biti v Jezusa vcepljen, da dober sad prinese; da dober sad prinese zamore, more le iz njega, kateri je sam pravičen, življenje zadobiti. Stanovitnost v pravičnosti je tudi dober sad, tedaj se le od Boga po Jezusu Kristusu na človeka, komur Bog milost dodeliti hoče, izteka. Filip opat reče: „Do tolike dobrote, kot je stanovitnost v gnadi, se nihče s človeškimi močmi ne povzdigne, ko bi človeka božja roka in pomoč ne prehitela.“ — In ko bi človek tudi več drugih pomoči darov in gnad prejel, še ne more zagotovljen biti, da bi tudi dar stanovitnosti dosegel. Sv. Izidor Hispalenski pravi: „Božji darovi se večemu delu ljudi delé, stanovitnost pa ne. In od tod pride, da imajo nekteri dober začetek spreobrnjenja, s slabim koncom pa sklenejo. Izvoljeni pa zadobé dar spreobrnjenja, kot tudi stanovitnosti darú. In od tod pride, da nekteri dobro začno in dobro sklenejo.“

Vendar pa se varuj misliti, kakor da bi Bog pri dobri volji človeka, pri dobrem in skerbnem obračanju njegovih darov njemu ne hotel dati darú stanovitnosti. Nak, temuč če se človek tistega darú z grešnim življenjem, z zapravljanjem njegovih gnad, ali z leno zamudo nevrednega stori, ga mu Bog odreče. Posebno pa se to nad njimi veči del spolnuje, kateri spreobrnjenje ali pokoro odkladajo in se v sv. Duha s tistim grehom pregrešé, kateri ima ta glas: „V nepokori terdovratno ostati.“ Z eno besedo nad slednjim se morejo besede spolnovati, kdor nima darú stanovitnosti, in se zavolj njega pomanjkljivosti pogubi: „Lej Izrael! tvoja poguba pride iz tebe“, ker Bog nikoli prvi človeka ne zapusti, če človek

poprej Boga ne zapusti. Res je sicer, da zamore Bog s svojo vsegamogočnostjo grešnika, ko pade vzdigniti, pa se vendar po neskončno modrih sklepih božjih leto malokdaj nad njimi spolnuje, kateri pokoro le na zadnje odlašajo.

11. Kaj nam je torej svetovati, da od Boga dar stanovitosti prejmemo?

Jaz vas ogovorim z Davidovimi besedami: „Sprejmite nauk, da se Gospod ne razserdi, in da od prave poti v pogubljenje ne zaidete.“

a) Pervo je, kar le opomnim, da ne bom že poprej izlagovanega ponavljal, da delo zveličanja v strahu in trepetu doprinašajmo, ne pa v neki prederznosti, kakor da bi spreobrnjenje le golo v naši oblasti, ne pa v gnadi božji bilo.

b) To drugo nam Jezus sam pove, rekoč: „Čujte, in molite, da v skušnjavo ne padete“, — on namreč s temi besedami hoče reči: Čujte in molite, da v dobrem stanovitni ostanete. — Potem dobrotljivem svetu Jezusovem je tedaj treba čuvaja svoje vesti postaviti nad slabotne počutke svojega telesa, nad svoje misli in želje, nad družbe in zadeve, v kakoršnjih se z drugimi ljudmi znajde i. t. d. S tako trezno čuječnostjo naj se pa molitev k Očetu vseh darov za njegovega dobrega Duha družji, da bi mu dar moči in stanovitosti dodelil. —

c) Je tudi v zadobljenje stanovitosti dobra pripomoč, slednji dan terdni sklep ponavljati, ne le samo greha čez dan se ogibati, temuč tudi toliko dobrega storiti, kolikor se bo do dobrih del priložnosti ponudilo, in tako zmeram popolniši prihajati. Kjer in pri komur dobrotljivi Bog čuječnost, ponižno molitev, in resnično prizadevanje ugleda, tam in njemu gotovo dar stanovitosti podeljuje.

d) Zadobiti dar stanovitosti je na dalje še dobra pomoč pogostna misel na božjo vsegapričnost. Slednji vojšak se toliko serčniši vojskovati prizadeva, če ga njegov vojvoda ali kralj, ali cesar sam v boju gleda; njegov vojvoda ali poglavar mu pa toliko bolj z veseljem, s svetom in prigovarjanjem pomaga, kolikor večjo serčnost nad njim ugleda. — Tudi mi se bomo serčniši v duhovni vojski obnašali, če bomo oči svojega spomina imeli v Boga obrnjene; in Bog nam bo s svojo

gnado toliko bolj z veseljem na pomoč prišel, nas s stanovitnostjo poterdil, kolikor več dobre volje bo nad nami ugledal, kot vidimo nad Jožefom, nad Suzano, kako obilen dar stanovitnosti sta z mislijo na božjo vsega priučujočnost dosegla.

e) Nikogar zavolj še tolikih grehov ne zaničujte, ali hudo ne sodite, temuč bodite do slehernega usmiljeni, da bote sami usmiljenje dosegli.

„S kakoršnjo mero namreč bote merili, s tako se vam bo odmerjalo.“ — Pregreši se kmalo nad bližnjim, pa tudi s prijetnim usmiljenjem do bližnjega človek usmiljenje zadobi.

f) Sosebno se vari, da ne boš kakega zaupanja sam na se, ali na svojo moč stavil, in da ne boš prederzno od svoje moči mislil ali govoril: Jaz bi tega ali takega greha ne mogel storiti, jaz bi se ne mogel tako spozabiti. Take prederzneže Bog hitro poniža, ko jim svojo gnado, z gnado pa stanovitnost zavolj prederznega zaupanja na njih moč, — kar je velik greh napuha — odvzame: iz tega pa pride, da v tak ali pa še v večji greh zabredejo, ker nimajo več darú stanovitnosti. Ali ne vidimo tega očitno nad Petrom. Poln zaupanja na svojo moč se usti, Mark. 14, 29.: „Da bi se ravno vsi nad teboj pohujšali, jaz pa ne — Gospod! s teboj sem pripravljen v ječo in v smert iti.“ — In še tisto noč je svojega učenika trikrat zatajil. Torej je pa prav rečeno: „Kdor meni, da stoji, naj se varuje, da ne pade.“

12. Ktere nauke tedaj je od gnade božje ob kratkem vsakemu vedeti treba?

Tele ob kratkem iz do zdaj razlagovanega nauka posnamem:

a) Da se brez gnade božje nič zaslužnega k zveličanju doprinesti ne more.

b) Da se gnada božja lepo s človekovo prosto voljo združi, ali kar je vse eno: Da gnada božja človeku proste volje ne odvzame in ne skrajša.

c) Da Bog ni nikomur svoje gnade podeliti dolžen, temuč da le zastonj podaruje in da je zamoremo le zavolj zasluženja, smerti in kervi Jezusa Kristusa, in sicer po svetih zakramentih deležni biti ali tisto prejeti.

Da se gnada božja njim, kateri jo prosijo, nikdar ne odreče.

e) Da nam ni pripuščeno visokosti božjih skrivnost preiskovati, posebno pa v tem ne, kar gnado, vrok ali odmen (predestinationem) zadeva.

f) Da moremo svojega duha v pokorščino vere podvreči, v sercu verovati, z besedo spoznati vse to, kar koli nam cerkev od gnade, ali od vroka (odmena, odvolitve) ali od drugih vprašanj, ki v ta nauk segajo, verovati veli.

13. Po kakih pripomočkih se gnada podeljuje.

Gnada božja se sosebnostno po svetih zakramentih, in na molitev podeljuje: molitev nam jo sprosi, po svetih zakramentih pa se podari.

Nagovor pri poroki.

(Dolžnosti zakonskih; govoril †)

Pobožni v Kristusu! Nar lepši stan na svetu je tisti stan, katerega si je zvolil Jezus sam. In to je žlahtni stan devištva in čiste nedolžnosti. To je tisti prelepi stan, ki je v žlahti z nebeškimi angelci. To je tisti prelepi stan, ki Bogu nar bolj dopada. Sam božji Duh deviški stan tako visoko povzdiguje: „O kako lep je čist rod v svoji svetosti; njegov spomin je večni, ker ima hvalo pri Bogu in pri ljudeh.“ (Modr. 4, 1.) Tako sv. Duh sam govori. Oh lep je deviški — samiški stan, — ako bode prav peljan. Sv. Izidor pravi: „Devištvo, obsjano z nebeško svetlobo, ima visoko čast in pa nepopisljivo milobo in sladkost v sebi. Zakaj ono je v službi duha, deli zdravje telesu in je sladkejši od vsega mesenega veselja. Devištvo razliva okoli sebe svetlobo, ki clo sonce presega.“ Kdor si deviški stan iz ljubezni do Boga prostovoljno zvoli, v tistem neomadežano živi, s čisto dušo in čistim telesom Bogu služi, tistega duša je lepa nevesta Jezusova, od katerega bo tudi v nebesih posebno plačilo, sveto krono devištva prejela! In glejta ljubi ženini in nevesta! ta lepi stan devištva hočeta vidva zapustiti. Danes bota vzela od njega slovo. Ali se

vama nič ne toži po deviškem vencu ali krancelnu, ki ga danes zadnokrat v svojem življenju nosita? Ja, vidim, da se vama pri teh besedah milo in tožno dozdeva, da vaju žalost obhaja, ko vama te besede govorim. Ali bodita potolažena! Nič ne žalujta! Da vidva deviškemu stanu danes slovo dasta, in stopita v zakonski stan, to je božja volja tako. Le Jezusu darujta danes svoje deviške venčke: On vam pa za tiste zakonski perstan, zakonsko srečo podati želi. Le v božjo sveto voljo se čisto izročita. In glejta! tudi zakonski stan je lep in imeniten stan; za človeštvo sploh je tudi potreben zakonski stan. On je tisti sadni vert, iz katerega zemlja svoje prebivavce in cerkev svoje ude dobivlja, nebesa pa svoje izvoljene. Sam Bog je ta stan postavil v začetku sveta. Jezus ga je k časti zakramenta povzdignil. Sv. apostel Pavl ga imenuje velik zakrament v Kristusu in v cerkvi. In glejta! tudi vidva, ženin in nevesta! sta od Boga poklicana v ta stan. Danes bota tudi vidva ta zakrament sv. zakona prejela. Iz tega cilja in konca sta prišla v božjo hišo, sta stopila sem pred božji altar, da bi tukaj v pričo Boga, v pričo mene, in v pričo najetih prič in drugih svatov tisto zakonsko zavezo storila, ki je ne bo potem nobena reč na svetu, kakor le smert enkrat razvezala. — Pa poprej ko vidva to imenitno stopinjo v zakonski stan storita, vama hočem še nekatere besede na serce govoriti; nikdar jih ne pozabita! —

Pač imeniten dan je za vaju, ženin in nevesta! dandanešni dan; zakaj danes se bota za celo svoje življenje zavezala. V tak stan stopita zdaj, v katerem znata srečno živeti in svoje duše zveličati, v katerem pa znata tudi že na tem svetu živi pekel imeti, pa tudi za celo večnost svoje duše pogubiti. Vse to se zgoditi zna. — Hočeta pa vidva v tem stanu, ki ga bota danes nastopila, srečna biti za čas in večnost, so vama k temu potrebne dve reči. Pervič: da vidva s čisto vestjo v gnadi božji stopita v sveti zakonski stan; in drugič: da vidva dolžnosti svojega stanu celo življenje zvesto spolnujeta. Jaz zaupam v neskončno usmiljenega Boga, da je vama v zakrametu sv. pokore vse vajne grehe odpustil, in vajno dušo oblekel z lepim oblačilom svoje gnade. Da bota pa tudi zamogla svoje dolžnosti, ki jih danes prevzameta, prav dopolnovati, vama hočem tiste v kratkih besedah še enkrat

na serce položiti. Kakor bota te dolžnosti dopolnovala zvesto ali nezvesto, tako bo tudi vajni zakonski stan srečen ali pa vekomaj nesrečen. —

Poglavitne dolžnosti, ki jih bota oba imela proti eden drugemu, so pa petere:

1. Perva dolžnost zakonskih je: odkritoserčna ljubezen. Velik zakrament imenuje sv. apostel Pavl zakrament svetega zakona, velik zakrament v Kristusu in cerkvi. (Efež. 5, 32.) Zakaj ta zakrament je živa podoba tiste skrivne, prečudne zaveze med Kristusom in njegovo cerkvijo. Kakor je Kristus s cerkvijo na zemlji nerazločljivo zaročen in je nikdar ne zapusti, tako tudi zakrament svetega zakona moža in ženo tako zaveže, da ju nobena reč na svetu, kakor sama smert ločiti ne more. Kakor pa Kristus svojo nevesto, sv. cerkev ljubi, resnično, stanovitno in s čisto ljubeznijo ljubi, tako se morata tudi mož in žena resnično, odkritoserčno, s čisto, sveto ljubeznijo ljubiti celo svoje življenje. To je božja volja tako. Sv. apostel nas tega uči, ker pravi: „Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus cerkev ljubil, in sebe za njo dal. Tako morajo tudi možje svoje žene ljubiti, kakor svoje telesa. Kdor svojo ženo ljubi, ljubi sam sebe. Nobeden še ni kdaj svojega mesa sovražil, ampak redi in preživlja ga. Vsak tedaj iz med vas naj ljubi svojo ženo, kakor sam sebe.“ (Efež. 5.) In tudi sv. Krizostom možem tako govori: „Iz ljubezni do vas so žene popustile očeta in mater, hišo in mizo svojih staršev, brate, sestre in prijatle; ali ni tedaj vaša dolžnost, da jih ljubite, redite, oblacite, in da ste jim oče, mati, brati, sestre in prijatli?“ Nobeno prijateljstvo na svetu tako preserčno biti ne sme, kakor prijateljstvo in ljubezen med možem in ženo. Zakaj ta prijaznost in ljubezen med možem in ženo je posvečena s posebnim zakramentom sv. zakona. Kakor sta po besedah sv. pisma mož in žena dva v enem mesu, tako pa tudi oba eno serce, ena duša, ena ljubezen biti morata. Iz take ljubezni izvira potem: mir, zastopnost, poterpežljivost, prizanesljivost, kar je vse potrebno k pravi sreči v zakonu. Iz take svete, zakonske ljubezni pa tudi pride, da mož in žena eden drugemu pomagata ne samo k časni sreči, ampak tudi večnemu zveličanju; da sta si zmirom ljubezniva tovarša vse svoje žive

dni; da eden drugega z besedo in djanjem k dobremu nape-ljujeta; da eden za drugega molita vsak dan; da eden drugega posvečujeta, kakor sv. apostel Pavl govori. S tako resnično, stanovitno ljubeznijo se tudi vidva, ženin in nevesta! v vajnem zakonskem stanu ljubita. To je vajna prva, poglavitna dolžnost.—

2. Druga dolžnost, ki jo imata oba izpolnovati, je: zakonska čistost. Da bi človeški rod na pošteno vižo rastel in se množil, je Bog zakonski stan postavil. „Rasita in množita se in polnita zemljo.“ (L. Moz. 1, 28.) Tako je Gospod Bog že k Adamu in Evi v paradizu govoril. V zakramentu sv. zakona tedaj mož in žena posebne pravice dobita, ki jih zunaj zakona nobeden človek nima. Ali teh pravic se morata tako poslužiti, kakor se spodobi pametnim stvarjem; kakor je natjori primerjeno. Gorjé tistim zakonskim, ki v svojem stanu hudobije doprinašajo, od katerih le govoriti je kristjanom prepovedano; kateri mislijo, da je zakonskim vse pripuščeno. „Tisti, kateri tako v zakonski stan stopijo, da Boga iz svojega serca in pa iz svoje duše preženejo, in tako svojemu poželenju strežejo, kakor konj in mezeg, ktera pameti nimata, take hudič v svoji oblasti ima.“ (Tob. 6, 17.) Tako je angel Rafael mlademu Tobiju govoril. Podučil je pa tudi mladega Tobijata kako naj živi v svojem zakonu. Rekel je, da naj moli, poprej ko bo začel svoj zakonski stan — in je še pristavil, rekoč: „Potem vzemi devico k sebi v Gospodovem strahu, bolj iz ljubezni do otrok, kakor pa iz mesenega poželenja, da dosežeš v svojih otrokih blagoslov, ki ga je Bog Arahamovim mlajšim obljubil.“ (Tob. 6, 22.) To je tudi nauk za vse zakonske. In ravno v tem obstoji, da se mož in žena svojih zakonskih pravic tako poslužita, kakor je božja sveta volja; da to storita iz dobrega namena in v božjem strahu; da na zmernost, berzdanje mesenega poželenja ne pozabita in svojo zakonsko postelj neomadežno ohranita; kakor sv. apostelj Pavl govori. To je potem zakonska čistost, ki je zakonskega stana sveta dolžnost.

3. Tretja dolžnost moža in žene je: zakonska zvestoba. Kakor Kristus svoje cerkve nikdar ne zapusti, tako se tudi mož in žena ne smeta nikdar zapustiti. V zdravju kakor v bolezni; v sreči kakor v nesreči; v veselji kakor v

žalosti in terpljenju si zvesta bodita; eden drugemu pomagajta težko butaro nositi, dokler vaju ne razloči nemila smert. Pa tudi v tem zakonska zvestoba obstoji, da žena zraven svojega zakonskega tovarša nobenega drugega nima. — To je že Gospod Bog v stari zavezi tako ojstro prepovedal, ker je rekel: „Ti nimaš poželeti svojega bližnega žene.“ Ja, že samo poželjivo misliti na drugo ženo, na drugega moža je zakonski zvestobi nasproti. Jezus sam tako govori: „Slišali ste, da je starim rečeno bilo: ne prešestuj! Jaz pa vam rečem: da vsak, ki drugo ženo pogleda in jo poželi, je prešestoval z njo v svojem sercu.“ (Mat. 5, 27.) Te besede si pač vsi zakonski dobro naj zapomnijo. —

4. Šterta dolžnost zakonskih je: pridno hiševanje. Oba — mož in žena — morata pridna, delavna in skerbna biti. Pridno delati morata obadva, vsak po svoji strani, da se pošteno preživita, sebe in svoje otroke. Mož mora pripravljati, priskerbljevati, kar je za hišo potrebno; žena mora pa s tem modro obračati in dobro gospodinjiti. Ni prazen tisti pregovor, ki pravi, da mož samo eden, dobra gospodinja pa tri vogle pri hiši derži. Na dobri gospodinji je veliko ležeče. Blagor hiši, ki tako dobro, modro gospodinjo ima, kakor jo popisuje sv. pismo že v starem testamentu, ker pravi: „Kdo bo našel serčno ženo? Več kakor zlahtni kamni ona velja. Njeni mož se na njo zanaša; dobicka mu nikoli ne manjka. Povračuje mu dobro vse dni njegovega življenja. Zgodaj ustaja, ko je še noč, in razdeli jed med domače in delo med dekle. Gleda po njivi, in jo kupi; od dobicka svojih rok si zasadi vinograd. Občuti in vidi, da gre dobro njeno poslovanje; noter do noči od dela ne jenja. Svojo roko odpira ubogim, in svoje roke steguje za revnimi. Ona se s svojo hišo zime ne ustraši; zakaj vsi domači imajo po dvojno oblačilo. Ona gleda, kako se v hiši godi in ne je kruha brez dela. Njeni otroci odrastejo in jo srečno slovijo in njeni mož jo hvali.“ (Prip. 31.) Blagor hiši, še enkrat rečem, ki tako dobro, skerbno gospodinjo ima! —

5. In peta nar imenitnejša, pa tudi nar bolj težka dolžnost zakonskih je: keršansko izrejenje svojih otrok. Ako Bog vaju zakon z otroci oblagodari, bota sveto dolžnost imela,

tiste lepo izrejati v božjem strahu, jih lepo učiti, svariti, kaznovati, dobre izgledе pobožnega življenja jim dajati, pa tudi vsak dan moliti za nje. Jaz bi do konca ne prišel, ko bi vama od te imenitne dolžnosti obširno govoriti hotel. Samo toliko vama še povem, da otroci so velik božji dar, ki vama jih Bog sporoči za kratek čas, da bi jih vidva za nebesa izrejala; ob svojem času jih bo nebeški Oče zopet nazaj terjal iz vajnih rok; gorjé, gorjé vama, ako bi se eno izmed njih zavolj vajne zanikernosti na večno pogubilo! — Zatoraj ponižno prosita Boga za njegovo pomoč in gnado, da bi zamogla svoje težke dolžnosti prav dopolnovati, sama sebi in tudi svojim otrokom nekđaj v nebesa pomagati. Težke so dolžnosti, ki jih, ljuba ženin in nevesta! danes vzemeta na se. Pa ne obupajta.

Ravno v tem zakramentu, ki ga zdaj prejemeta, zadobita tudi tisto posebno gnado in pomoč, da bota zamogla pobožno vkupaj živeti do smerti in vse dolžnosti svoje zvesto dopolnovati. In ako svoje dolžnosti z božjo pomočjo zvesto dopolnujeta, bota tudi srečna v vajnem zakonu. Ne bota scer po samih rožicah hodila, tudi ojstro ternje vaju bo na tem novem potu mnogokrat pikalo. Zakaj popolnoma sreče na tem svetu nikjer najti ni. Pa bodita potolažena. Ravno s trpljenjem in nadlogami, ki se jim nobeden človek ne more čisto vbrantiti, s križi in težavami, ako jih bota iz ljubezni do Boga voljno in poterpežljivo prenašala, si bota lepo krono za nebesa služila! —

Da bota pa srečno hodila po tem novem potu, ki ga danes nastopita, vama še eno lepo tovaršijo izberem in iz serca priporočim.

Jezusa, Marijo in sv. Jožefa vama za tovaršijo podam. Te tovaršije se zvesto deržita. Jezusa pogosto zauživajta v zakramentu rešnega Telesa; On naj vezilo vajne čiste ljubezni bo; On vama vse potrebne gnade podati želi. Marijo devico morata oba prav serčno in ljubeznivo častiti, njeni mogočni priprošnji se priporočati vsak dan. Svetega Jožefa morata posnemati, kako lepo in zvesto je tudi on z Marijo preblago ženico spolnoval svoj zakonski stan! Te svete familije: Jezusa, Marije in svetega Jožefa se zvesto, zvesto deržita celo svoje življenje, tako ne bota zgrešila pravega pota v sveto

nebo. Srečno bota popotovala proti večnosti, lepo bota živela v zakonskem stanu, srečno ga bota pa tudi enkrat dokončala, kar vama naj milostljivo podeli Bog Oče, Sin in sveti Duh! Amen.

Zgodovinski izgledi.

* Gorjé nemilostnim otrokom! Pred nekoliko leti pride star kmet k mestnim vratom. Pisar, ki tam stanuje, ravno pri oknu stoji. Ko kmeta zagleda, ga vpraša: „Od kod? kam greste?“ „Ne dalej kakor do semle.“ „Kaj imate tu opraviti.“ „Jaz hočem tu svojega starejšega sina zatožiti.“ Kaj pa je storil, ga praša pisar. Jaz sem mu sporočil svoje pohoštvo, da bi se na stare dni počil. Ali nehvaležnik pa mi zdaj še jesti noče dati, zato ga hočem zatožiti. „Koliko let ste že stari.“ „Bogu hvala že tri in sedemdeset.“ Tako morem pa jaz vam povedati, da nič ne bote opravili, zakaj v svetem pismu stoji: „Mi živimo sedemdeset let, vi ste pa že tri leta starejši.“ Starček začudjen in prestrašen pravi: Ako je taka, se pa nazaj vernem; gospod Bog me bo gotovo kmalo k sebi poklical. Po teh besedah se vsede na kamen pri mestnih vratih, da bi se počil.

Že davno je Bog starčeka k sebi poklical; na tistem kamnu pa sin vsako nedeljo ubogaime prosi. —

* Zvesta dekla. Danešnji dan zlo tožijo gospodarji in gospodinje zavoljo nezvestih poslov. Ali vendar se tudi zvesti posli najdejo. To nam kaže sledeča prigodba. V Bernu umerje l. 1852 bogata gospa. Dediči ali erbi med seboj razdelijo premoženje in so bili zadovoljni. „To ni še vse, pravi stara dekla rajne gospe, in pelje jih v svojo izbo. Tam jim odpre skrito skrinjo, kamor je rajna gospa svoj denar zakrila o času Sonderbundske vojske. Bilo je 28.000 frankov. Od tega dobi zvesta dekla 2100 frankov. Taka zvestoba ni samo vredna, da se hvali, ampak tudi da se posnema.

Cerkveni novičar.

* Spet oznanujemo dve preveseli in za duhovno življenje na Koroškem preimenitni novici. Imamo v Kerški škofiji duhovne vaje in dekanaljske shode. Duhovne vaje ali eksercicije se prično 1. avgusta zvečer in se končajo 5. predpoldne. Obhajale se bojo v bogoslovski seministi v Celovcu; povabljeni so vsi duhovniki cele škofije; vodil jih bo, kakor se sliši, slavni jezuit O. Jan. N. Stöger. Vse, vse željno in težko pričakuje teh svetega veselja polnih dni! — Dekanaljski shodi ali konferencije se obhajajo vsakrat pri tisti dehtantiji, kjer so presv. knezoškof ravno pred ta dan zakrament sv. birmo delili. Povabljeni so vsi duhovniki dehtantije, katerim opravila ali druge okoljščine priti ne branijo. Na treh krajih so že bile, namreč 27. junija pri sv. Hemi na Kerki za Kerško dehtantijo, — 4. julija v Tergu in 11. julija v Belace. Kaka se tam godi, nismo zamogli še zvedeti; lepo prosimo, da nam kak slovensk duhovnik opiše dekanaljski shod Belaške dehtantije. Prihodnič toraj opišemo duhovne vaje in dekanaljske shode. —

* Iz Celovca. L. F. Sv. R. Telesa dan v Celovcu. Ves katoliški svet se veseli današnjega godú. Odrešenik in zveličar naš Jezus Kristus se v podobi belega kruha nosi v nar slovesnišem obhodu po mestih, vaséh in poljih, da Ga hvalijo in častijo vse žive in nežive stvari. Sv. pobožnost in goreča ljubezen do Gospoda in odrešenika si sežete v roke in bistríte um, da poveličujete slavo Gospodovo. Drevje mora oddati svoj kinč, verti svoje duhteče cvetlice, da se Gospodu in Bogu pripravijo poti čedni in lični.

Letos so si Celovčanje posebno prizadevali, svoje mesto za Gospodov obhod prav prav prazno napraviti. Bilo je v kinču, kot nevesta na pirovanju. Hvala Celovčanom! zvesto so poslušali besede in vstregli željam našega milostljivega knezoškofa Valentina. Vidi se pa tudi, kaj zamore prijazna beseda, pohlevna prošnja; zakaj ona najde povsod voljnih ušes in dobrih serc.

Naš ljubeznivi knezoškof so prvokrat obhajali tukaj to za res veličastno cerkveno slovesnost. V prijaznem pastirskem listu nagovorijo pred Celovčane, rečejo trikrat hvalo in h koncu pristavijo prošnjo. Zahvalijo se Celovčanom za tisti prijazni sprejem ob prazniku neomadežvanega spočetja prečiste Device, ko so nastopili sedež staroslavne cerkve Kerške.

Zahvalijo se jim za lepo ubogljivost, da se sedaj ne več skrivši, ampak očitno in po cerkvenih pravilih sveta popotnica nosi bolnikom in da se povsod sv. rešnjemu Telesu skazuje nar večja čast.

Zahvalijo se Celovčanom, da so tako mnogobrojno pristopili procesiji na sv. Marka god odverniti hudo nevihto, kervavo vojsko, ktera se je vnela na Laškem.

Za trojno zahvalo izrečejo še eno prošnjo:

„Bliža se dan in ne bo le reven človek po božjem povelju stopal v hišo Gospodovo, ampak sam Gospod nebes in zemlje bo stopil iz tihega svetišča, katero si je izvolil v stanovanjšče, ker je njegovo veselje bivati med ljudmi, da bo zmagovavec nevere in pozemeljskega duha slovesno pohajal mestne ulice in terge. —

Bliža se dan, in spremaal ga ne bo le betvica ljudi k bolniku, ampak v slovesnem obhodu bo stopal memo naših hiš in hoče, da bi ga spremaal vsi, ki ga ljubijo in niso overani. — Bliža se dan, ki ni posvečen le navadni procesiji, ampak praznik je nar več skrivnosti božje, sv. rešnjega Telesa dan, ob katerem nam nasproti zahaja naš Gospod in Bog, da prejema naše počeščenje in vslišuje naše prošnje.

Zatoraj je pa tudi vaša dolžnost, da kinčate hiše, memo katerih pojde Pastir naših duš, da njemu v verni pobožnosti z molitvami in petjem skazujete nar globokejšo počtovanje. Ga sprejmete v lepo vredjenih in mnogobrojnih rajdah in skerbno vse odvernete, kar bi vtegnilo pačiti visokost slovesnega sprevoda in žaliti našo pobožnost. Ravno to vas prosim; da mi moje prošnje ne bote odrekli, mi pričuje, kar ste že storili. Ste meni kinčali pot, toliko več ga bote Gospodu nebes in zemlje. Pobožno pokleknete, kedar koli se sv. popotnica nosi bolniku, toliko več bote pokleknili, kedar se bo kruh življenja nosil v veličastnem obhodu. Ste se navadni procesiji v obilnih trumah pridružili, tudi ne bote zaostajali od slovesnega obhoda, ktereга cerkev napravlja svojemu božjemu vtemelitelju.

Lepi izgledi so nam velike mesta; povsod, kjer se oživlja duh katoliškega življenja, se tudi sv. rešnjemu Telesu, ki je središče tega življenja, skazuje nar više počtovanje; to je edini slabi dar vsegamogočnemu Gospodarju vesoljnega sveta.

Izgled glavnega mesta naše dežele in škofije naj posnema vsa dežela; okinčane hiše in pobožno spremljevanje naj glasno pričujejo našo ljubezen do Njega, ki nas je pred ljubil in se je daroval za nas in sleherni dan ponavlja to daritev in vsako leto nar manj enkrat, kedar stopi iz veže božje, mesto in deželo prenarredi v veličastni tempel.

Preljubi! prejmite še enkrat mojo zahvalo in uslišite mojo prošnjo.

Tako so govorili premilostljivi škof in so načertali red, po katerem se mora verstiti procesija. Zares niso govorili gluhim ušesom. Beseda, tako prijazno mila in ljubezniva višega pastirja je globoko segala v serca vseh tukajšnjih prebivavcov. Mlado in staro, revni in bogati vsi so se potrudili po svoje vstreči želji školovi in spolnovati sladko dolžnost vere in ljubezni do Boga in Odročenika. Po vseh oknih so gorele sveče, med svečami so bile uverstene razne žlahtne cvetlice. Lepe dragocene preproge so visele ali se

vile iz oken. V nar lepšem redu po štirje v versti so stopali popred ubožci mestnega zavoda za uboge in bolnike, rejenci gluhotnišnice, rejenke širotišča, učenci nemških in učenke deklških šol, mestjani z banderi, učenci nižih in viših realnih in latinskih šol, prvi oddelk vojaški, srenjsko in mestno predstojništvo, uradniki c. k. uradnij, redovniki ali miniji, bogoslovci, pevci, subdiakoni, mašniki — premilostljivi škof s sv. rešnjim Telesom, za nebesom njihova Ekscelencija deželni poglavar in uradniki deželne vlade, gospe, potem drugi vojaški oddelk.

Na naj jasnejšem nebu je sjalo zlato sonce in pripomagovalo poslavljati sveti dan. Vsi Celovčani so rekli, da še nikoli ne pomnijo tako slovesnega sv. R. Telesa.

* Iz Gorice. Naš verli Goričan, čast. Dr. Janez Jakob Delabona, častni korar in šolski svetovavec na Tirolskem, od kterega je letošnji Prijatelj uže enkrat govoril, je dobil od svetlega cesarja dne 26. majnika t. l. red železne krone tretje verste (den Orden der eisernen Krone dritter Klasse) zavoljo posebnih zaslug za Lombarško in Benečansko v preteklem letu.

V Komenski fari na Krasu se je z dovoljenjem milostljivega Goriškega nadškofa ustanovila bratovšina neomadežvanega serca Marije Device, ktere posebni namen je moliti za spreobrnjenje grešnikov. Enakih bratovšin je po več krajih te škofije.

Križev teden je bilo pri nas večidel deževno vreme, tako da v torek procesija še iz cerkve ni mogla, ponedlek pa in sredo se je navadna procesija v redu držala, in ljudi je bilo še precej, akoravno le malo gosposkega stanu. Pa to je vselej tako. Ljudje nižih stanov se derže bolj vere in jo dovolj skazujejo v djanji; kar je več gosposkega stanu, nekaj za vero ali malo ali nič ne marajo, ali pa jih je nekako sram svojo vero očitno pred celim svetom spoznovati. Da pa so hvalevredni izjemki tudi tu, radi poterdimo,

Binkoštno praznike smo imeli dovolj dobre, lepe in vesele. Binkoštno nedeljo so peli sv. mašo v veliki cerkvi sam milostljivi nadškof, in so potem, po stari navadi, delili zakrament sv. birme. Kar se je pri tem posebnega prigodilo, je to le: Pet delavcov, ako sem prav slišal, iz Lombarškega doma, ki delajo tukaj na železni cesti, je prišlo prejet sv. birmo. Naj mlajši med njimi ima menda osemnajst let. Prosili so, da bi smeli tu prejeti ta sv. zakrament, ker so pravili, da so na Švajcerski meji doma, kamor uže dolgo, dolgo škofa ni bilo birmat. In da bi ja kdo ne mislil, da so iz kake nevredne dobičkarije se dali birmati, je eden izmed njih, ki je bil uže birman, drugim za nunca bil. To priča vsaj to, da imajo kaj vere.

Popoldne binkoštno nedelje je bila birma v cerkvi sv. Ignacija po popoldanski službi božji, vse druge dni tedna pa so nad-

škof doma v svoji kapeli tiste birmovali, ki so želeli prejeti ta zakrament.

Praznik sv. rešnjega Telesa smo se dežja bali, ali vendar je šlo, kakor smo si le želeli mogli. Solnce nam ni kaj nadlegovalo, ker so oblaki nam enmalo sence delali, in procesija s presvetim zakramentom, pričeta ob osmi zjutraj, je v naj lepšem redu, terpela do pol enajste. Celo mesto je bilo na nogah, in povsod, koder je šla procesija, so bile ulice prezalo okinčane z zelenimi vejami, cveticami, rožami, in okna hiš z dol vun visečimi rudečimi, belimi, zelenimi in mnogobojnimi tapeti ali enako robo. Tu in tam so tudi sveče voščene bile prižgane. Vsi inštituti s svojimi posebnimi znamenji, s svojimi križi ali banderi, ljudje vseh stanov in vsake starosti, in obojega spola, so mnogoštevilno bili pričujoči, in ali tihoma molili, ali na glas prepevali v čast presvetemu zakramentu. En oddelk tukaj stanujočih vojakov je procesijo spremljal s svojo izvrstno muziko. Pa kaj? ali bom neki sveto opravilo opisoval? Več ali manj se to povsod godi, in tudi v Gorici je vsako leto blizo tako; samo to sem hotel posebno povedati, da ni bilo, kar bi jaz vedel, pri celi procesiji nobenega motenja, kar se večkrat reči ne more. — Popoldne je bilo še lepše in prijazniše vreme, kakor zjutraj, kar je bilo našim Goričanom kaj po godu, zakaj ta dan imajo navado iti „h Kapeli“, kakor se tod pravi, to je na Kostanjevico k čast. Oo. Frančiškanom, ki slovesno procesijo napravljajo popoldne s presvetim zakramentom. Cela Gorica je tam na prijaznem hribcu vkupaj, posebno pa mladost obojega spola. Veliko jih pride gor k tej procesiji z dobrim namenom, Boga častit; ali pa moremo reči, da vsi? — Bog daj, da bi bilo tako,

Kakor slišimo, pojdejo konec julija mesca naš mil. nadškof v Ljubljano svete žegne delit tamošnjim klerikom.

G. William Frederik Wingfield, ki je bil več let v Gorici, preden je, v letu 1851, nazaj na Angležko se podal, in čigar spomin tako hitro ne umerje, ker je bil zlo učen, in kar je še več vredno, zraven tega goreč katoličan, ta gospod, pravim, je leta 1858 obhodil Dalmacijo, Albanijo in pa Černogoro. Letos, kakor smo zvedeli iz enega kraja njegovih pisem, je popisovanje tega svojega popotovanja v natis dal, in s podobami okinčano na svetlo spravil. Lepo delce so Englezi z veseljem sprejeli. Tudi nam Slovencom bo menda to njegovo delo dobro došlo. Žalibog, da ga še nimam v rokah, ali nadjam se, da mi bo v kratkem v roke prišlo, in takrat bom utegnil, ako Bog da, kaj več od njega povedati.

Vodnikov Album je uže tolikokrat oznanjen, tolikokrat se je govorilo in pisalo od njega, da od malo ktere knjige naših krajev tolikanj. Glasnik jo je zadnič tudi uže nekaj pretresoval, tedaj jo je gospod pretresovavec v rokah gotovo imel. V Celovec je došla ta knjiga, k nam v Gorico pa danes, 24. dan junija, je še ni. In

vendar jih je, ako se ne motim, več kot trideset iztisov samo v naši majhni Gorici podpisanih. Bog ve, kako dolgo nam bo treba še čakati, dokler jih dobimo. Od februarja do konca junija, menim, bi imele pač uže vse knjige zvezane biti. Kam pridemo, če bomo z vsako novo knjigo tako nezmerno dolgo vlačili!

* Iz Štajerskega 31. maja. Ni ga lepšega in bolj veselega mesenca v letu, kakor je cveteči majnik. Zdaj so dnevi veselja, dnevi ustajenja za vse stvari. Vsa natora se oživlja in budi iz zimskega spanja. Travniki in gore zelenijo, drevesa in rožice cvetijo, in ptice pevalice, ki so vso zimo molčale, nam lepo prepevajo. Oh kako veselje za vsako dobro pošteno serce. Zares sv. mati, katolijska cerkev ni mogla zbrati lepšega časa rožni devici Mariji za vredno počestvenje. Ni mogla posvetiti lepšega mesenca Nji, ki je vsa lepa, brez madeža in velika prijateljica božja. Zares to je Marijen mesenc, vreden Njenega imena!

Veselega serca smo obhajali tudi pri nas Marii na čast skozi cel toli mesenc „rožno andoht“, kakor jo tukaj imenujemo. Drugod po Slovenskem pravijo: „Šmarnice“, kar je bolj prav.

Vsak dan zjutraj o petih smo imeli kratko premišljevanje iz življenja Marijnega, potem smo molili lavretanske litanije, zapeli lepo pesem in naposled je bila sv. maša pred izpostavljenim sv. rešnim Telesom. Marijin altar so pobožne deklice lepo ozaljšale in s cveticami umno okinčale, da ga je bilo veselje videti pa tudi veselje moliti pred njim. Ljudi je bilo vsakdan veliko v cerkvi, čeravno so imeli letos večidel gerdo, deževno vreme in blatnasti pot in so morali posebno daljni celo zgodaj ustajati. Pa radi so si spanja prikratili, da so le pri „rožni andohti“ bili. Molili smo tudi vsak dan, da bi nas usmiljeni Bog po priprošnji Marije, ki je pomočnica kristjanov, obvaroval kervave vojske, ki na nesrečnem Laškem že tako strašno divja, da bi podelil zmago našim hrabrim vojakom in nam dal zopet ljubi mir . . . in to je še bolj priganjalo, da so „Šmarnice“ pridno obiskovali. Zakaj vsi se bojijo gerdih rudečehlačastih frankov, ki jih še iz zadnje vojske poznajo. Vsi Boga prosijo, da bi naš svetli cesar zmagali in pobili krutega vraga. In ko smo zadnjo nedeljo iz lece brali premile besede našega svetlega knezoškofa — ni nobeno oko brez solz ostalo — tako so jim na serce govorili. Ročno drugi dan so že prinesle dobre žene belo opranih srajc, rokavcev, platnenih cunj, ki bodo za podlago ranjenim našim vojšakom. Vidil sem že tudi babico, ki je pred hišo pertnino cukala, in otroka, ki je stari materi pomagal pipati. Tako tudi naši šolarji in šolarčke pred in po šoli pridno cunjice cukajo in se veselijo, da morejo svojim bratom na Laškem kaj pomagati.

Tako je lepo, tako je prav — to so dobre ovčice, ki poslušajo mili glas svojega skerbnege pastirja. Mi pa molimo, — kakor nas opominjajo naš ljubljeni pastir—bodimo radodarni in stanovitni v velikih potrebah in težavah, ktere huda vojska ima in zanesimo se na božjo pomoč! Ako je Bog z nami, kdo bo zoper nas?! —

Društvo sv. Mohorja.

Kmalu bo minulo osem let, kar je bila visoka roka prežlahтно zerno vsejala v slovensko zemljo s sladkim upom, da bo svoje dni iz njega prirastlo koščato drevó na čast in v hasen milemu slovenskemu narodu. Veselo je kal pognalo, in vse se je radovalo čerstve mladike, ki je tako bersno stebljala in se na glob in širjo tako nadežno razraščevala. Od vsakod so pihljale mlademu drevcu prijazne sapice: solnce domoljubja ga je grelo, rosa iskerno ljubezni ga je pojila in v duhu smo že gledali mogočno drevó, ki bo s svojim cvetom in sadom še našim unukom vedrilo in žlahtnilo um in sercé. Pa goljufalo nas je. Pripihale so sape morivne, marsikaka redivna žila se je posušila, in vejica za vejico je jela sahniti in suhleti. Kaj čuda tedaj, da je skumernelo celo deblo do steržéna, in da mu bodo v kratkem vsahnile poslednje korenine, če se ne presadí v boljšo in vgodnišo zemljo. Velika škoda bi bila zanj.

Društvo sv. Mohora, po milostljivem knezoškofu lavantinskem, pred osmimi leti osnovano, že nekaj let sem peša in omaguje. Od leta do leta se kerči število njegovih podpornikov in prijateljev; od leta do leta se manjša tudi njegova delavnost na polju slovstvenem; društvo umira, pa tudi mora umreti, če se v kratkem na novo ne prerodí. Zguba za nas Slovence bi bila velika, v sedanjih okoliščinah pa toliko večja, ker še nimamo doslej založnikov ali drugih mecenatov za svoje književne dela; bravcov in kupcov pa je tudi še premalo, da bi se ne bilo gotove zgube bati skorej vsakemu izdajatelju kakega večega slovenskega dela. Le v združení moči se najde v tej zadevi še pomagila; iščimo in ohranimo tega pomagila pa naj popred v društvu sv. Mohora, ki je bilo doslej edina ustanova v podporo naše domače literature. Da bo pa moglo naše društvo v obilniši meri tirjavam sedanjega časa zadostovati in sčasoma v resnici najkrepkejša podpora naše književnosti postati, se kaže neobhodno potrebno, da se v svoji osnovi prenaredí in skoz in skoz na novo prerodí. Kako naj se to zgodí, naj se dobro prevdari na vse strani, da bo domovini na čast in slavo. Tudi „slovenski Glasnik“ naznanja v sledečih versticah nekoliko misel in željá in prosi, da bi jih dobro pretehtali vsi častiti rodoljubi; kdor pa kaj boljših in primernih zna,

naj jih brez pomude na znanje dá, da se imenitna reč kmalu dokončno uravná. Po naših mislih naj se društvo sv. Mohora:

1. prestavi na cerkvene tla t. j. da se ustanovi kot družba ali bratovščina, kakor jo je nasvetoval že ob novem letu „slovenski Prijatelj,“ ako hočemo, da se bodo tudi kmetje in kmetice in drugi priprosti ljudje v večem številu vdeleževali kot družniki in družnice. Koliko pa na cerkveni podlagi osnovane družbe ali bratovščine premorejo, nam kažejo mnoge enake naprave po bližnjih katoliških deželah, n. pr. v Pragi družba sv. Janeza, ali v Berni družba sv. Cirila in Metoda, ki razširjajo vsako leto po več tisuč iztisov raznih koristnih bukev med narodom. Poglavitni namen pa naj ostane našemu društvu, naj se preosnuje kakor koli tudi vprihodnje: razširjanje dobrih bukev med prostim ljudstvom. Ako se prestavi naše društvo na cerkveno polje, bo padla tudi tista ovira, ki je doslej po družtvenih postavah našim učencem zabranjevala, se vpisovati med družtvenike.

2. Naj se zniža letno plačilo. Ni dvomiti, da jè dosedanja visoka letnina marsikoga zaderževala, da se ni dal zapisati med družtvenike, ali pa, da je zopet odstopil. Posebno veljá to od naših kmetov, od drugih manj zamožnih ljudi, pa tudi od mnogih domorodcov, ki bi radi na vse strani podpirali domače reči, ko bi le zamogli. Letnina naj se torej zniža, kolikor je le mogoče: tudi iz malega prirase veliko. Zerno do zerna pogača, kamen do kamna palača, je star, pa resničen pregovor. Za družnike perve verste naj se vstanovi po naših mislih letnina po 1 gl. 50 kr. nov. dnarja.

Pa tudi to plačilo bi še utegnilo marsikomu silo prizadjeti, posebno naši šolski mladini, ki še ne glešta toliko; tudi naš pridni kmet, naša pridna samica navadno krajcarček trikrat oberne, prede se ga znebi; kaj še le poldrugi goldinar! Naj bi se torej določilo za družnike druge verste še niže plačilo, na primer, 5 desetíc ali pol goldinarja novega dnarja. Vsakemu Slovencu, bodi si gospod ali kmet, učitelj ali učenec, gospá ali prosta ženica, naj bo na prosto voljo dano, ali se hoče dati zapisati v prvo ali drugo versto, ali hoče kot družnik perve verste prejemati vse bukke, ki jih bo izdajalo društvo, ali kot družnik druge verste samo tiste spise, ki bodo posebno namenjeni slovenski mladini in kmetišskemu ljudstvu. Za družnike druge verste naj bi se po primeru dunajskih „Abendstunden“ osnovala „slovenske večernice,“ ki bi prinašale razne prigodbe, žalostne in vesele, pa tudi druge podučne reči za mlade in odrasčene ljudi. Ako bi se vsako leto dvoje — troje takih knjizic razširilo med našim ljudstvom, bi bilo zadosti. Družnikom perve verste pa bi se dajale razun teh „večernic“ še druge koristne bukve raznega zapopadka.

3. Naj se na svitlo dajejo le take slovenske dela, ki so pisane v domačem duhu in v čisti, pravilni slovenščini, da se bodo po obsegu in po obliki prikupile bravcom. Naj se torej v prihodnje noben spis, bodi si izviren ali poslovenjen, ne prevzame v natis, ako ni dober na vse strani. Z dobrimi bukvami si bo društvo pridobilo največ prijateljev in podpornikov. Da bo pa moglo društvo skoz in skoz dobre bukve na svitlo dajati, je pred vsem drugim potreba, da si pridobi obilno dobrih pisavcov; saj jih je, hvala Bogu, po raznih stranéh naše domovine lepo število. Vsak delavec je vreden plačila; zakaj bi ga ne bil vreden dober pisavec, ki se trudi in dela za cel narod? Seveda naše društvo nikdar ne bode moglo književnih izdelkov plačevati takó, kakor jih plačujejo pisateljem tuji narodi; kaj tacega pa menda tudi nikdo ne bo tirjal, saj je vsakemu dobro znana pičla materialna podpora družvena z drugimi neprijaznimi okoliščinami vred. Gotovo bo pa veselilo domače pisatelje zmerno povračilo za njihove trude in prizadeve, ter jih močno spodbujalo za domačo pisarijo, ki se dan današnji toliko v nemar pušča. Društvo si bo tako gotovo pridobilo več delavcov, da ne bo v toliki zadregi zastran rokopisov, domače pisatelje bo budilo in podpiralo, ter slovensko slovstvo z dobrimi spisi bogatilo in pomnoževalo. Po 10 gld. za tiskano polo v osmerki (po 8 za polo v manjši obliki) bi bilo za izvirne dela v sedanjih okoliščinah morda dosti pošteno plačilo; za poslovenjene dela naj bi se po 2 goldinarja manj plačevalo.

4. Naj se sčasoma napravi matica, da se društvo s časom postavi na trdnjšo podlago, da ga ne bo mogla omajati vsaka sovražna sapa. Naj lože se bo pa matica, ki šteje sedaj okoli 400 gld., napravljala in pomnoževala, ako bi se premožni Slovenci jeli v društvo zapisovati za vse svoje žive dni z enokratnim plačilom po 30 gld. nov. dnarja (za drugo versto družnikov pa po 10 gld.), katerih obresti bi se potem prilagale k vsakoletnim plačilom ostalih družnikov. Dalje naj se matica pomnožuje po raznih domorodnih darilih in drugih prejemkih, n. pr. po denarju, ki ga bodo vergle po bukvarnicah razpečane knjige; v matico naj bi se tudi dajalo ustanovljeno plačilo za posamezne spise, če bi ta ali uni pisatelj prepustil svoje delo društvu brez vsega plačila itd. Ni dvomiti, da bo takó matica veselo rasla od leta do leta, da ne pride več društvo v nobeno nevarno zadrego.

5. Poslednjič naj se oberne novo osnovano društvo do vseh častitih g. g. domorodcov, posebno pa do častite duhovščine, s pohlevno prošnjo, da mu pritekó vsi v prav obilnem številu na pomoč kot udje in podporniki. Le ž njihovo pripomočjó bo zamoglo pognati svoje korenine tudi v jedro slovenskega naroda. Da bi se pa mnogim Slovincóm pristopanje k društvu in prejemanje družvenih bukev olajšalo, naj bi skusilo društvo, bodi si po vis. častitih škofijstvih ali pa

naravnost, s prečaslitimi dekanijstvi slovenskih škofij v zvezo stopiti; vsakemu preč. g. dekanu naj bi se poslala nekaj mescov pred začetkom novega leta pola za vpisovanje vseh, ki hočejo stopiti v društvo; in ta pola bi šla od fare do fare po celi dekanii, potem pa spet nazaj v Celovec. Po ravno tej poti bi se tudi društvene knjige najlože razpošiljale, če jih kdo ne prejema rajši po kaki bukvarnici ali naravnost po pošti. Društvenih knjig bi pa bilo treba vsaj dva- ali trikrat v letu razposlati. — H koncu še pristavljamo ponižno prošnjo, da bi se kmalu oglasili še drugi možjé, kakó naj se z društvom naredí, da bo prav na vse strani.

Slovinci! velika sramota bi nam bila pred svetom, ako nam pogine e d i n o društvo zavoljo naše mlačnosti in nemarnosti. Da se to ne zgodi, bodi naša prva skerb. Združimo se torej, in prizadevajmo si iz vseh močí, da bo družba sv. Mohora v kratkem omladela in še dolge leta cvetela, Bogu na čast in domovini na slavo!

Tako govori „Slovenski Glasnik.“

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija. Č. gosp. Katič Jož. je dobil kuracijo št. Martin na Prebeljnu, č. g. Puher Viktor pa faro št. Urh na Godingi. Čč. gg. kaplani so prestavljeni: Partl Karl pride za mestnega kaplana v št. Andraš, Hrovatin Jož. pa v Greifenburg. Novoposvečenci gg. pridejo za kaplane: Jaeger Gregor v št. Jurj pri Zili, Rakeb Jož. v Rožak, Valjavec Jož. v Štaben pri Bekštajnu. Fajmoster č. g. Kaiser Rajm. se je podal v pokoj.

* Lavant škofija. Ant. Ferme je izvoljen fajm. pri sv. Štefanu, g. Štef. Vnuk pa lokalist v Zdolih. Prestavljeni so gg. kaplani: Tomaž Mraz v Koprivnico, Pet. Cizej v št. Juri poleg Celja, Franc Naprudnik v Brasloviče. Jan. Pajek v Žavec, Juri Martinko v Vojnik, Simon Černosa v Konjico, Jan. Šribar na Sladko goro, Jernej Guzej v zgornjo Polskavo, Jan. Pribošič v Šoštanj. V službo stopijo novoposvečeni bogoslovci: Pet. Erjavec v št. Pavel pri Preboldu, Boštjan Poznič v Razbor, Andrej Kajtna v Čresnjevc, Jožef Kolarič k št. Jungerti na Pohorji, Jož. Sorglehner v št. Peter v Medvedovem selu, Jan. Zorko k Novi cerkvi, Franc Walter v Sulcbah, Jan. Košar v Vitanje. Vsi bodo službe nastopili 1. mal. serpana. — Umerla sta čč. gg. Jož. Redlein, kaplan v počitku, Franc Kavčič, v Žavcu. R. L. P. — Franc Pecrik, kaplan na zgornji Polskavi, prestopi iz naše škofije v Csanadsko škofijo na Ogerskem.

* Ljublj. škofija. Čč. gg. so dobili fare: Urbas Ant. faro Zagor, Jenoh Jož. faro Železnike, Arko Jan. lokalijo na Jančjem, in Vovk Jož. faro Beloskalsko. — Naslednji čč. gg. kaplani so prestavljeni: Jern. Lenček iz Žirov za nasamnega duh. pom. k sv. Petru, Ant. Ahčin iz Poljan v Žiri, Franc Sporn iz Slavina za namestnika k sv. Mihelu pri Nadanjeselu, Simon Rupnik, duh. pom. in namestnik v Zagurji, v Slavino, Jan. Sodnik z Jesenic v Beguje.